

SLOVENSKI

Direktor: Rudi Janžura - odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska oskrba: Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana, Trnstevska ulica 6, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50-III, telefon 22-575 in 22-621 - Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-894, za ljubljanske naročnike 20-463 za zunanje 21-832 - Poštni predal 28 - Tek. račun NB 601-Te-163 - M. d. na preloženju 28 din

Poročevalac

Pomemben

dogodek

Ni še poln teden dni, od tega, kar je zaključil v Ljubljani svoje plodno in koristno delo tretji kongres slovenskih delavskih sindikatov: Polni smo živih in neposrednih misli ter vtisov, pred nami pa je tudi vsakakor zanimivo in bogato gradivo s kongresa. Seveda pa ne bi razumeli prav, če bi ob vsem tem prezrli nekatere osrednje značilnosti kongresa, ki dajejo samemu kongresu svojstveno in pomembno obeležje in ki v obliki meri pomagajo vsestransko in temeljito razumeti tudi samo delo kongresa.

Temeljna značilnost tretjega kongresa je, po moji prevoji, v tem, da je bil to v zgodovini slovenskega delavskega gibanja prvi kongresni zbor delavskih sindikatov, na katerem so zborovali predstavniški slovenski delavci - delavci proizvajalci in upravitelji našega gospodarstva. Seveda so bila po vsebini delavskega samoupravljanja pri nas že večja in manjša delavska zborovanja in shodi, toda kongres slovenskih delavskih sindikatov pa je bil to prvi v obdobju odkar imamo delavsko samoupravljanje.

Ce motrimo tretji kongres in njegovo delo s tega zornega kota, to je, da je bil to prvi shod predstavnikov vseh slovenskih delavskih sindikatov od tedaj, ko so delavci prevzeli upravljanje gospodarstva, potem ne moremo mimo dveh vprašanj: o čem je razpravljal kongres in kolikšna družbena zrelost diha iz njegovih razprav?

Kongres se je osredotočil v razpravi na probleme delavskega samoupravljanja v našem gospodarstvu in istočasno na probleme splošnega samoupravljanja v našem celotnem družbenem življenju. To je razvidno iz zbranih kongresnih gradiv; tako iz poročil, spomenic in zapisov in razprav. To, da se je kongres posvetil razpravi o delavskem samoupravljanju, že samo po sebi govorico pravi, da se je odločil za najučinkovitejši način upravljanja, ki izpolnjuje dolžnost današnje pozornosti delavskega roda. Iz tega izhaja, da so sindikati pravilno opredelili, koliko pomena je za družbeni položaj delavskega roda delavsko samoupravljanje in kako veličinske revolucionarne odgovornosti je prevzel s tem naš delavski rod.

Eden izmed zborovalcev je na kongresu povsem pravilno ugotovil, ko je dejal, da bi nepoučen tujec, ki bi prisostvoval razpravi na kongresu, dobil občutek, da tu zborujejo gospodarstveniki in ne predstavniki delavskih sindikatov. Menam, da je prav ta, tako preprosto povedana misel, zelo značilna za sam kongres. To je bil res pravi zbor gospodarstvenikov. Prav po tem se ta zbor razlikuje od vseh dosedanjih kongresov delavskih sindikatov v naši preteklosti in kot tak stopa v zgodovino slovenskega delavskega gibanja, kot značilec nove dobe v življenju našega delavskega roda in njegovih delavskih sindikatov. Istočasno pa seveda prav ta zbor izpričuje, s kolikšno zrelostjo in zavzetostjo dela naš delavski rod za napredek našega gospodarstva, ki je slejkoprej osnova porajajočim se socialističnim družbenim odnosom.

Tretjemu kongresu daje tudi posebno pomembno pečat dejstvo, da je bil to izrazito delovni kongres. Delo je bilo zasnovano med dvema mejnikoma: materialne možnosti našega gospodarstva in socialistična stvarjalna stremeljenja delavskega roda.

Zbor je zelo skrbno razglabljal o našem gospodarstvu. Predvsem je ugotovil, da je naša materialna proizvodnja, ki je izvor vseh dobrin, še zelo nerazvita. Iz tega spoznanja izhaja stališče, za katerega se je kongres odločil, da je glavno revolucionarno poslanstvo delavskega roda v našem času, da razvije vso svojo stvarjalno sposobnost, in tako poskrbi za potreben napredek proizvodnih sil; in da s proletarsko skrbnostjo in zavestjo bedi nad uporabo obstoječih materialnih dobrin ter da sproti neusmiljeno obračunava z vsemi družbenimi pojavi, ki jih poraja ali pa jim daje pot: bo gospodarska zaostalost in ki objektivno škodujejo gospodarskemu napredku in razvijanju socialističnih odnosov v gospodarstvu.

V svojih razpravah je kongres predvsem jasno opozoril na to, da je v našem gospodarstvu treba temeljito razmejiti med polno demokracijo in načini pri določanju gospodarske politike in med skrbnim, doslednim, proletarsko discipliniranim načinom izvajanja osovjestne gospodarske politike. Ob tem je kongres jasno opredelil vlogo proletarske, socialistične zavesti. V času, ko se pri nas porajajo, v gospodarsko nepopolnih prilikah, klise delavskega samoupravljanja, pripada zrelosti delavskega roda zelo pomembna vloga. Delavsko samoupravljanje

je namreč družben proces, notranja revolucionarna preobrazba v načinu upravljanja našega gospodarstva. Ta proces zahteva od svojih nosilcev predvsem dve stvari: V tej preobrazbi je treba do največjih možnosti razviti neposredno sodelovanje proizvajalcev pri upravljanju gospodarskih enot in pri oblikovanju novih, porajajočih se družbenih odnosov med proizvajalci v našem gospodarstvu. Toda v istem času je v tej preobrazbi treba zagotoviti, do največjih možnosti, hiter napredek materialne proizvodnje in zato uporabi, kolikor se le da, velik del materialnih plodov, in temu napredku posvetiti, kolikor se le da delovnih, kot miselnih sposobnosti vseh delovnih ljudi. Vsako ločevanje teh dveh dolžnosti je v svojem bistvu škodljivo, kajti nemogoče je temeljiti in vsestranski napredek delavskega samoupravljanja brez istočasnega vsestranskega napredka materialnih sil proizvodnje, in obratno, v naših družbenih prilikah je uspešen napredek materialnih proizvodnih sil mogoče samo tedaj, če v našem gospodarstvu prihaja do polnega izraza ustvarjalna sila čim širšega kroga proizvajalcev. To pa pomeni, da je razvoj delavskega samoupravljanja neločljivo povezan s trdnimi napori za razvijanje našega gospodarstva in z neprestanimi spopadi in z vsemi tistimi pojavi v gospodarstvu, ki kakor koli škodujejo hitremu napredku proizvodnih sil in ki objektivno škodajo ohraniti stare proizvodne odnose.

Kongres je skrbno in vestno razglabljal o posameznih pojavih, ki se kažejo ob rastočem delavskem samoupravljanju v našem gospodarstvu in ugotovil, da vsako nezrelo in premalo odločno domnevanje poslanstva delavskega samoupravljanja v delavskih vrstah objektivno omogoča raznim družbeno škodljivim izrastlinam v našem družbenem življenju, da si upajo na plan, in na ta način ustvarja nujnost po administrativnih posredih v naše gospodarstvo, tudi tedaj, ko sicer ne bi bili potrebni. Prav zato je kongres posvetil dober del svoje pozornosti tudi problemom delavske samovozgoje v našem obdobju. Družbeno poslanstvo, ki ga ima delavski rod z delavskim samoupravljanjem namreč terja od njega skrb in tenkočuten razredni posluš in vse širše družbeno obzore.

Prav ta skrb in vsestransko vesten delovni značaj kongresa pa predstavlja tudi po svoje veliko politično manifestacijo našega delavskega roda in njegove politične zrelosti. Prav ta delovna zavzetost in skrbno proučevanje problemov, s katerimi je prežeto delo kongresa, namreč v največji meri kaže, s kolikšno politično zrelostjo deluje v celotnem družbenem dogajanju naš delavski rod, ki si tudi miselno utira pot v nadaljnje razvijanje socialističnih družbenih odnosov pri nas. Pomembno obeležje pa daje kongresu tudi enotnost in enodušnost, ki je dihala ves čas iz dela kongresa: Kongres je bil sicer zelo razgiban, na njem so se kresala mnjenja in pogledi, toda ves čas ga je preževal duh temeljite zavzetosti za dejanske koristi delavskega razreda in za čim plodnejši napredek našega gospodarstva.

Ce tako motrimo torej zadnji kongres slovenskih delavskih sindikatov, lahko s mirno vestjo ugotovimo, da je bil ta kongres pomemben dogodek v našem delavskem gibanju prav zato, ker je povzročil osrednjo pozornost družbenim problemom, ki se niso pri nas obeh delavskih upravljanja in ki jih je delavski rod poklican, tako miselno, kot praktično, sam, na proletarski, socialistični način urejati in zagotoviti tako rast prvih kalih delanske socialističnih družbenih odnosov pri nas. Prav zaradi tega zgodovina slovenskega delavskega gibanja ne bo mogla mimo tega kongresa. Praktično vrednost pa pomeni kongres za naš čas zato, ker je do posameznih družbenih pojavov v delavskem upravljanju zavzel zelo jasna stališča in sem dal tudi dragocene napotke. Roman Albrecht

Nemški in avstrijski delavci na Jadranu

Split, 30. maja. V počitniškem domu centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije »Ivan Lapčević« v Kaštelu Starem pri Splitu je na letovisku 55 nemških in avstrijskih delavcev, članov nemških in avstrijskih sindikatov. Od 1. junija bodo v tem letovisku tudi prosvetni delavci iz Francije in Anelije Računaru, da bo letos v počitniškem domu »Ivan Lapčević« prebilo svoj odih okoli 800 tujih delavcev,

PISMO GENERALNEGA SEKRETARJA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE TOVARİŠA TITA BEOGRAJSKIM KOMUNISTOM

Prevzgoja ljudi v novem socialističnem duhu je najvažnejše sredstvo za uspešen razvoj socializma v Jugoslaviji

Beograd, 30. maja. V Beogradu se je danes ob 17. uri začela mestna konferenca Zveze komunistov Srbije, na katero je prišlo nad 700 delegatov ter večje število gostov. Konferenci so prisostvovali sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije Petar Stanković, član Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Krsto Popivoda, član Centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije Risto Antunović in zastopniki mestnih komitejev Zagreba, Ljubljane, Skoplja in Niša.

Ob začetku konference so delegati z enominutnim molkom počastili spomin Borisa Kidriča, zatem pa z navdušenim odobravanjem poslušali pismo, ki ga je poslal generalni sekretar Zveze komunistov Jugoslavije tovariš Tito in ki se glasi:

»Mestni konferenci Zveze komunistov Srbije v Beogradu.

Dragi tovariši! Ker ne morem priti na vašo letno konferenco beogradske organizacije Zveze komunistov Jugoslavije in se odzvati povabilu, vam pošiljam tople pozdrave in najboljše želje vsem delegatom in vsem komunistom mesta Beograda.

Izkoristite to priliko, da izrečete tudi nekoliko besed o nekaterih problemih, ki se ne tičejo samo vas, temveč vseh komunistov v naši državi. Razume se, da v tem pismu ne

morem povedati oziroma obsesti vsega, kar bi bilo potrebno povedati in kar morajo naši tovariši vedeti, temveč se bom dotaknil samo nekaterih najbolj bistvenih vprašanj.

1. Od VI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije je minilo že sedem mesecev, vendar pa se je v tej dobi pokazalo, da mnogi člani Zveze niso dovolj razumeli duha sklepov VI. kongresa, da se niso znašli, niti znali preorientirati na novi sistem delovanja komunistov v času graditve socializma, v času bujne družbene preobrazbe

v ekonomiki, v času decentralizacije in demokratizacije v naši državi. Kaže se, da niso dovolj resno razumeli najvažnejše vloge komunistov, prevzgoje ljudi v novem socialističnem duhu kot najbolj bistvenega elementu za uspešen razvoj in zmago socializma v naši državi. Brez neprestanega in vztrajnega dviganja socialistične zavesti, brez neprestanega boja proti ostankom starih pojmovanj se ne more pričakovati nagla zmaga socializma niti v gospodarstvu, niti v kulturi, niti v celotni preobrazbi sploh. To pravim zaradi tega, ker se je zaradi nezadostne delavnosti mnogih komunistov v tem vzgojnem delu pokazalo, da se demokratizacija našega družbenega življenja zelo pogosto napočno tolmači oziroma razumeva. Pogosto mislijo, — celo nekateri komunisti —, da pomeni demokratizacija pri nas vračanje nazaj. To je napačno in zelo nevarno naziranje, ki ima za posledico, da se v zadnjem času čim bolj občutijo vplivi nam tuh pojmovanj in našim vsakdanjem življenju, in sicer v zelo občutljivih zadevah, kakor so n. pr. kulturno in družbeno življenje, tisk in znanost, odnosi med ljudmi itd.

2. Po VI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije mislijo mnogi njeni člani, — ker ne morejo in ne smejo več uporabljati metod komandiranja in administrativnega postopka in vsakdanjem delu, zlasti pa v boju proti ostankom sovraženega socializma, ki še vedro in zelo večje skušajo onemogočiti normalen razvoj socializma v naši državi —, da je sedaj prenehala njihova odgovornost. Ne, njihova revolucionarna odgovornost ni prenehala, niti se ni zmanjšala. Nasprotno, njihova odgovornost narašča v so-

razmerju, v katerem narašča tudi nevarnost za revolucionarne pridobitve in uspeh socialistične graditve. Gre za to, da imamo danes vse možnosti, da se proti vsem nevarnostim za naš socialistični pravilni družbeni razvoj borimo z najbolj humanimi in zelo učinkovitimi sredstvi, — a ta so vsestransko prevzgojanje naših državljanov, neutrudno razkrinkavanje naspornikov naše stvarnosti in opozarjanje na vsak negativen pojav, ki more škodovati itd. Tisti, ki ne morejo razumeti te najvažnejše naloge, ne morejo biti niti člani Zveze komunistov, kakaj, kaj bi naj potem delali v Zvezi komunistov? Postavlja se vprašanje, ali niso morda ne samo odveč, temveč ali ne predstavljajo tudi element slabljenja notranje discipline in idejne zvođenitve izmede v vrstah komunistov? Zveza komunistov mora na sedanjih stopnjah našega razvoja biti idejni nosilec in vzgojitelj naših ljudi v socialističnem duhu, to pa je zelo odgovorna in nikakor ne lahka vloga.

Teh nekaj besed vam pošiljam, delegatom in vsem komunistom, ter želim, da bi o tem in še o mnogih drugih slabostih

Sekretar socialistične stranke Indonezije v Kumrovcu.

Zagreb, 30. maja. Generalni sekretar socialistične stranke Indonezije g. Sitorus je prišel v Zagreb, kjer je gost izvršnega sveta Sabora Hrvatske. Včeraj si je ogledal razne ustanove v Zagrebu ter moderno galerijo slik. Sinoči je s predsednikom izvršnega sveta dr. Vla. dimirjem Bakaričem prisostvoval operi »Cavaleria Rusticana«, danes pa je obiskal rojstni kraj maršala Tita Kumrovec.

Goriški Slovenci pred volitvami

Nedemokratični volilni zakon je Slovincem onemogočil postavitev kandidatne liste

Trst, 30. maja (Tanjug). — Po vestih iz Gorice je bila v štandreu izredna seja pokrajinskega odbora Demokratične fronte Slovencev v Italiji, na kateri so soglasno potrdili sklep, da bodo Slovenci na bližnjih parlamentarnih volitvah glasovali s praznim glasovnicami. Na sestanku je bilo poudarjeno, da bodo Slovenci na tak način izražali svoj protest zaradi nedemokratičnega volilnega zakona in vseh diskriminacijskih postopkov italijanskih oblasti proti Slovincem. Obsodili so tudi italijanske kominformovce, ki niso nikdar branili pravic Slovencev v Italiji, niti v javnosti, niti

v parlamentu, čeprav so bili nekateri izmed njihovih poslancev in senatorjev izvoljeni s pomočjo slovenskih glasov.

»Primorski dnevnik« piše danes o predvolilnem položaju v okrožju Videm-Gorica-Belluno in ugotavlja, da je nov kršćansko demokratski volilni zakon onemogočil večini avtonomističnega gibanja v Italiji udeležbo na volitvah. Volilni zakon namreč zahteva, da mora biti vsaka kandidatska lista predložena v najmanj treh volilnih okrožjih, zaradi česar niti Slovenci niti furlanski avtonomisti niso mogli postaviti svojih list. Ta položaj se izraža zlasti v okrožju Videm-Gorica-Belluno.

Konferenca o razdelitvi tržaškega velesejmskega kontingenta

Včeraj je bila v Ljubljani konferenca o razdelitvi kontingentov in o organizaciji razstave v Trstu, ki so se je udeležili tudi vodja trgovinskega oddelka gospodarske delegacije FLRJ v Trstu inž. Feliks Vrbanec ter zastopniki jugoslovanskih podjetij, ki bodo razstavljala na tem mednarodnem velesejmu. Jugoslovanski del velesejma v Trstu, ki bo trajal od 27. junija do 14. julija, organizirala zvezna trgovinska zbornica, tehnično izvedbo pa je prevzelo podjetje »Ekspostprojekt« iz Ljubljane Uprava Tržaškega velesejma je svoječastno sporočila, da bo znašal jugoslovanski kontingent samo 100 milijonov lir, zaradi česar se je naša gospodarska delegacija v Trstu pritožila. Ob začetku ma-

ja so mieli zastopniki naše delegacije in angloameriške vojaške uprave razgovor, na katerem so odobrili naši državni kvoto 140 milijonov lir. Obenem je bilo podano pismeno jamstvo, da se bodo za sklenjene trgovske kupčije izdajala uvozna dovoljenja in da se ne bodo na račun sejmjskega kontingenta zmanjšali redni mesečni kontingenti v trgovinski izmenjavi med Trstom in FLRJ, kakor se je pripetilo ob dosedanjih tržaških velesejmi. V okviru velesejmskega kontingenta bo Jugoslavija izvozila v Trst za 35 milijonov lir lesa in lesnih proizvodov, za 20 milijonov svinjskih kož in usnjenih predmetov, za 10 milijonov lir živil, za 12 milijonov vina, nadalje proizvode domače obrti, obrtniške izdelke, mineralno vodo in druge predmete. Na tržaškem velesejmu bodo jugoslovanska podjetja prodajala na drobno tudi mesne proizvode, vino, pivo in likerje. V okviru velesejma bo tudi poseben jugoslovanski dan.

Kako se vpisuje mestno notranje posojilo za gradnjo stanovanj in šol

Vpisovanje traja eno leto. Obveznice so izdane v apoenih po din 500.— Vsaka obveznica bo lahko izrečana za hišne ali stanovanja. Obročno odplačevanje letne obveze posameznika je možno pri sindikalnih podružnicah podjetij ali ustanov in pri terenskih odborih SZDL. Vsi neposredni razpečevalci obveznic prejmejo 2% provizije od vrednosti prodanih obveznic.

PREKMURSKI FESTIVAL OD 31. V. DO 7. VI.

Ljudje odpravljajo Prekmurci v Murski Soboti »Prekmurški festival«, ki traja od 31. maja do 7. junija. Medtem ko je imel lani »Prekmurški teden« v zgodnji jeseni predvsem poudarek na gospodarskem razvoju in napredku Prekmurja, bodo Prekmurci na letošnjem »Prekmurškem festivalu« prvi vrsti pokazali svoje močno razgibano ljudsko prosvetno delo. Vse prvi teden v juniju se bodo vsak večer vrstile v Murski Soboti številne kulturno-prosvetne prireditve. Dramske skupine kulturnih umetniških društev bodo igrale »Desetega brata«, »Metek«, »Dobrega vojaka Svejkas« in »Scapinove zvijače«, združeni prekmurški pevski zbori bodo nastopili na večeru slovenske pesni, na kmečkem večeru pa bodo Prekmurci z ljudskimi plesi, pesmi in ljudskimi obitaji prikazali kos svojega pristnega življenja. Velik tolovadni nastop 31. maja, na katerem sodelujejo tudi gasilci in šolska mladina, pa bo prikazal množičnost tolovadnega društva »Partizan«. Festival bodo Prekmurci zaključili 7. junija z veličastno povorko, zborovanjem in množičnimi kulturnimi nastopi, ter raznimi športnimi prireditvami. — Naša slika: prizor s folklornega nastopa folklorne skupine kulturno-prosvetnega društva »Ivan Cankar« iz Beltincev.

Predsednik republike srbskim invalidom

Beograd, 30. maja. Predsednik republike maršal Tito je poslal II. kongresu vojnih invalidov Srbije pismo, v katerem pravi med drugim:

Želim vašemu kongresu uspešno delo v korist naših vojnih invalidov Srbije, ki jim je ljudstvo mnogo dolžno. Obljubim vam, da bom jaz in vsi drugi, ki smo odgovorni pred ljudstvom, stalno skrbeli za one, ki so dali svoje zdravje za svobodo ljudstva naše države. To je naša dolžnost tako državnih voditeljev kakor tudi vaših vojnih tovarišev.

Ljubljanska Opera v Celoven

Celovec, 30. maja (Tanjug). Drevo jutri gostuje v Celovcu ansambl ljubljanske opere. Slovenski umetniki bodo izvajali Dvočakovo opero »Rusalka« in Fürsterjevo opero »Gorenjski slavček«, poleg tega pa še Lothkin balet »Vrag na vaslu«.

V čast ljubljanskih gostov je sinoči šef jugoslovanskega urada za zvezo Mitja Vošnjak priredil v Celovcu svečan sprejem za koroške kulturne delavce in predstavnike oblasti. Ob tej priložnosti je dramaturg Bratko Kreft imel predavanje o razvoju slovenskega gledališča in o vlogi umetnosti pri zbljevanju narodov.

KRIZA FRANCOSKE VLADE

Ali bodo socialisti vstopili v vlado?

Mendès-France ima v programu obsežne reforme v Severni Afriki in razgovore za konec vojne v Indokini — Razdvojenost v strankah — Mendès-France bo zahteval investituro v ponedeljek ali v sredo

Pariz, 30. maja (Tanjug). Po večerajšnji izjavi Mendès-Francea da sprejema mandat za sestavo nove vlade, in po objavi osnovnih smernic njegovega programa, ki ga namerava predložiti v razpravo narodni skupščini, je v francoskih političnih krogih nastala velika živahnost. V zvezi z razvojem krize francoske vlade nekateri opazovalci še posebej poudarjajo, da se je Mendès-France večeraj zelo dolgo razgovarjal z generalnim sekretarjem socialistične stranke Guy Molletom in predsednikom socialistične parlamentarne skupine Charlesom Lussyssem.

V zvezi s tem delajo v Parizu razne kombinacije o možnem sodelovanju socialistov v novi vladi, drugi pa so mnenja, da bodo socialisti podprli Mendès-Franceja pri glasovanju o investituri. Vendar pa je očitno, da obstajajo še vedno velike razlike med programom Mendès-Franceja in med programom, ki ga je pred nekaj dnevi podal Guy Mollet. Izvedelo se je, da se je generalni sekretar francoske socialistične stranke sporazumel z Mendès-Francejem glede na dve zelo važni točki programa: o gospodarski politiki in o francoski politiki v Severni Afriki in Indokini. Mendès-France predlaga namreč za Severno Afriko obsežne reforme, medtem ko se v pogledu Indokine zaveza za razgovore, ki naj bi pripeljali do konca vojne.

Med Mendès-Francejem in socialističnim stališčem pa so razlike glede na probleme socialne politike, kakor tudi glede na vprašanje širokih polnomoćij, ki bi jih zahtevala vlada, in glede na zunanjo politiko, posebno glede na Mendès-Franceovo koncepcijo o sodelovanju v Atlantskem paktu in pri

evropski obrambi. Baje bo za rati tega v naglici sklicano po svetovanje socialistične stranke, kjer naj bi bili sprejeti končni sklepi.

Kar se tiče ostalih strank, je položaj naslednji: Zveza republikancev za socialno akcijo (bivše »gibanje za zbiranje francoskega naroda«) je raz-

KOREJSKO POGAJANJE

V ponedeljek nadaljevanje pogajanj

Ugodni predlogi Združenega poveljstva — Severnokorejska delegacija je že zavrnila nekatere predloge — Sing Man Rhee noče premirja

Washington, 30. maja. (UP) Zastopnik zunanjega ministrstva ZDA ni hotel komentirati vesti, da so severni delegati na pogajanjih v Pan Mun Jomu že zavrnili nekatere predloge, ki jih je 25. maja stavila delegacija OZN. Po teh informacijah je severna delegacija zavrnila brez slehernega proučevanja predloge delegacije Združenega poveljstva, po katerih naj bi poverili OZN zadevo kitajskih in severnokorejskih ujetnikov, ki se nočejo vrniti v domovino.

Po informacijah in poučenih virov bodo ZDA vztrajale na poslednjih predlogih za sklenitev premirja v Koreji, ki jih je stavil v Pan Mun Jomu vodja delegacije Združenega poveljstva general Harrison.

Zvedelo se je, da najnovejši predlogi Združenega poveljstva z določenimi odstopi nasprotniku, zajemajo tele točke:

Prvič: Združeno poveljstvo ne vztraja več na tem, naj bi 34.000 severnokorejskih ujetnikov, ki se nočejo vrniti domov, izpustili takoj na kraju samem, se pravi v Južni Koreji. Te ujetnike bodo hkrati s 15.000 kitajskimi ujetniki izročili posebnim komisijam predstavnikov Indije, Švice, Švedske, Češkoslovaške in Poljske. Indija naj bi ujetnike usklajevala s ujetniki in te na namen poslala svoje čete v Korejo. Vsi sklepi komisije bi bili sprejeti soglasno. Drugič, kitajsko-severnokorejsko poveljstvo naj bi poslalo v

dvojeno. Skoraj gotovo je, da bi okrog 40 poslancev te skupine podpiralo Mendès-Francea, posebno še, ker je novi mandat pred kratkim imel dolg seštev s generalom De Gaulleom. Kar se tiče ostalih, pa še ni znano njihovo stališče, posebno glede na Mendès-Franceovo stališče glede Severne Afrike in Indokine.

Ljudska republikanska gibanja je glede na novega ministrskega predsednika tudi razdvojeno. Predmetom ko se desno krilo izraža proti reformam v Severni Afriki in sklenitvi miru v Indokini, je levo krilo, ki ga podpira precejšnje število poslancev iz centra te stranke, naklonjeno programu, ki ga je postavil Mendès-France.

KOREJSKO POGAJANJE

V ponedeljek nadaljevanje pogajanj

Ugodni predlogi Združenega poveljstva — Severnokorejska delegacija je že zavrnila nekatere predloge — Sing Man Rhee noče premirja

Washington, 30. maja. (UP) Zastopnik zunanjega ministrstva ZDA ni hotel komentirati vesti, da so severni delegati na pogajanjih v Pan Mun Jomu že zavrnili nekatere predloge, ki jih je 25. maja stavila delegacija OZN. Po teh informacijah je severna delegacija zavrnila brez slehernega proučevanja predloge delegacije Združenega poveljstva, po katerih naj bi poverili OZN zadevo kitajskih in severnokorejskih ujetnikov, ki se nočejo vrniti v domovino.

Po informacijah in poučenih virov bodo ZDA vztrajale na poslednjih predlogih za sklenitev premirja v Koreji, ki jih je stavil v Pan Mun Jomu vodja delegacije Združenega poveljstva general Harrison.

Zvedelo se je, da najnovejši predlogi Združenega poveljstva z določenimi odstopi nasprotniku, zajemajo tele točke:

Prvič: Združeno poveljstvo ne vztraja več na tem, naj bi 34.000 severnokorejskih ujetnikov, ki se nočejo vrniti domov, izpustili takoj na kraju samem, se pravi v Južni Koreji. Te ujetnike bodo hkrati s 15.000 kitajskimi ujetniki izročili posebnim komisijam predstavnikov Indije, Švice, Švedske, Češkoslovaške in Poljske. Indija naj bi ujetnike usklajevala s ujetniki in te na namen poslala svoje čete v Korejo. Vsi sklepi komisije bi bili sprejeti soglasno. Drugič, kitajsko-severnokorejsko poveljstvo naj bi poslalo v

Radikalni socialisti, katerim pripada tudi Mendès-France, so imeli sestanek svoje parlamentarne skupine in so se odločili, da bodo soglasno podprli program novega mandatarja.

Demokratsko socialna unija odpora, kateri pripada dosedanja ministar za obrambo René Pleven, bo podprla z nekaterimi rezervami Mendès-Francea.

Skupina neodvisnih in skupine neodvisnih kmetov so rezervirane do Mendès-Francea, posebno glede na njegove gospodarsko-finančne ukrepe, kakor tudi zaradi njegove politike do Indokine.

Mendès-France misli zahtevati od narodne skupščine investituro v ponedeljek, a v kolikor pa to ne bi bilo mogoče, v sredo. Mendès-France je izjavil, da v tork tega ne bo zahteval zaradi slovesnosti ob kronu angleške kraljice Elizabete II.

KOREJSKO POGAJANJE

V ponedeljek nadaljevanje pogajanj

Ugodni predlogi Združenega poveljstva — Severnokorejska delegacija je že zavrnila nekatere predloge — Sing Man Rhee noče premirja

Washington, 30. maja. (UP) Zastopnik zunanjega ministrstva ZDA ni hotel komentirati vesti, da so severni delegati na pogajanjih v Pan Mun Jomu že zavrnili nekatere predloge, ki jih je 25. maja stavila delegacija OZN. Po teh informacijah je severna delegacija zavrnila brez slehernega proučevanja predloge delegacije Združenega poveljstva, po katerih naj bi poverili OZN zadevo kitajskih in severnokorejskih ujetnikov, ki se nočejo vrniti v domovino.

Po informacijah in poučenih virov bodo ZDA vztrajale na poslednjih predlogih za sklenitev premirja v Koreji, ki jih je stavil v Pan Mun Jomu vodja delegacije Združenega poveljstva general Harrison.

Zvedelo se je, da najnovejši predlogi Združenega poveljstva z določenimi odstopi nasprotniku, zajemajo tele točke:

Prvič: Združeno poveljstvo ne vztraja več na tem, naj bi 34.000 severnokorejskih ujetnikov, ki se nočejo vrniti domov, izpustili takoj na kraju samem, se pravi v Južni Koreji. Te ujetnike bodo hkrati s 15.000 kitajskimi ujetniki izročili posebnim komisijam predstavnikov Indije, Švice, Švedske, Češkoslovaške in Poljske. Indija naj bi ujetnike usklajevala s ujetniki in te na namen poslala svoje čete v Korejo. Vsi sklepi komisije bi bili sprejeti soglasno. Drugič, kitajsko-severnokorejsko poveljstvo naj bi poslalo v

PREDVOLILNA ZMEDA V ITALIJI

Človek z ulice ne verjame več nikomur

(Od našega posebnega dopisnika)

Rim, 30. maja (Po telefonu):

»Slabo nam je od politike« — je rekel nekakega dne publicist in politik Calamandrei tujim novinarjem. Povedal je resnico: apatičnost volivcev in sopara prvih poletnih dni je zvela sapo političnim propagandistom in pisani balončki predvolilnih obljub in upov so se nenadoma razpočili teden dni pred volitvami, ko je bilo to najmanj pričakovati. Po rimskih ulicah vlada te zadnje dni popoln mir, seveda v mejah, ki jih ima lahko beseda »mir« med takimi hrupnim ljudstvom kot je italijansko, zato bi bilo bolje reči »predvolilna politična mir«. Morda politiki nabirajo sapo, da bi v dveh pred volitvami novonov do skrajnih meja napihali svoj balon. Volivci so jim za ta premor vsekakor hvaležni. V pričakovanju ponovnega skrajnega napihanja številnih balonov, volilnih obljub in nad, upajo volivci, da se bodo mnogi od njih razpočili še pred volitvami zaradi nepredvidljivosti politikov, ki jih žele čimbolj napihati, če bo pa kateri dočakal volitve in jih morda preživel, bo počil takoj nato v prvem stiku z zahtevami stvarnosti.

Celo najbolj vmetim politikom z galerije della Colona se je politika »supra« in v njihovih debatah opolne in zvečer je mogoče vse češče slišati razpravljanja o težkem porazu z Madžari, o »Giro d'Italia« in o drugih temah ki kažejo nesmiselnost gesla, ki so ga krščanski demokrati razobesili nad galerijo: »Tu lahko razpravljate, ker je na oblasti demokratična vlada«. To svobodo so volivci razumeli tako, da se skušajo iznebiti dolgočasnih politikov, ki jih preganjajo. Najburnejša politična propaganda, ki jo je zabeležila Italija, se tako končuje s popolnoma nasprotnimi uspehi, ne zaradi tega, ker ljudi na rimskih ulicah ne bi zanimala usoda njihove dežele, temveč zato, ker jim je način s katerim se poskuša »vrazbiti« usoda Italije popolnoma zamegljen pogled. Sprehajamo se malo in porazgovorimo s temi ljudmi, ki so dobili od politike morskobolezen.

»Come l'insce, l'insce male«

— je bil odgovor brivca, tujim novinarjem, ki ga navajajo, da bi svoje brivsko čebljanje usmerili na volilno temo. »Na eni strani« — pojasnjuje, medtem ko zvenketa s škarkami — »se vsi sklicujejo na venko in bogato preteklost. Opozarjajo nas na veliko zgodovino in bogastvo, toda čim pridejo od obljub na sedanjost, ni v naši deželi nicaesar, ker pravijo: Mi smo revni narod. Od zgodovine se ne živijo. Zgodovino je treba ustvarjati, toda naši politiki vedo, kaj je bilo, a ne kaj bo«. Naj pri tem prizadele našega vznejojenega prijatelja? »Recejo pomembne osebe so vzrok njegovi nevolji: Malenkov in Clara Luc. Prvi zaradi tega, ker je tako zajahal Togliattija, kakor kaže predvolilni plakat in drugi — ameriška ambasadorica v Rimu, ki je s svojim govorom v Milanu pokazala pripravljenost slediti Malenkovu. Rekla je jasno in glasno italijanom: Ali boste izvolili De Gasperiya ali pa ne bo nič z nadaljnjo pomočjo. »Ma è così che si fa la storia. Non, caro, signore, naj povedujejo to komu drugemu? Je zaključil. Obsida me je velika zadrega pred britovci v teh rokah, ki so ob njegovih besedah potezale bolj temperamentalno, Italijan bi bil namreč napolnjen, če ne bi imel poleg jezika tudi rok.

Drugi znanec s predvolilno morskoboleznijo je bil vratar. V svoji hišici mirno čita liste in išče dokumentacijo za svoj politični koncept, ki ga izraža takole: »Ne verjamem nikomur!« Pokazal mi je nekaj svojih dokumentov. Prvi se nanaša na »polikano« razstavo »q drugi strani železne zaves«. Krščanski demokrati in katoliška akcija sta na rimski železniški postaji organizirali razstavo dokumentov o življenju in Sovjetski zvezi in satelitskih državah. Moj bolni znanec mi je povedal, da so bile fotografije »sušnje« v Sovjetski zvezi — intelektualcev, socialistov in duhovnikov posnete v Rimu. Odkrili so celo imena Italijanov, ki so bili fotografirani in njihove iz-

jave. Drug vratarjev dokument je usmerjen na drugo stran. Citat iz Togliattijevega govora pravi, da so Rusi nasprotovali, da bi se Italiji po vojni karkoli vzel. Kontradokumenti: Izjava Togliattijevega družabnika Nennija, da so bili Rusi prav tako nepopustljivi do zahtev Nennija in ostalih zaveznikov.

»Dokumentacija« nato kaže sliko Fontane, ki jo je rimski načelnik Rebecchini odkril v Otti, da bi jo štiri dni kasneje poslal v drugo mesto na novo svečano otvoritev. To je nova potegavščina, ki je vznevoljila ljudstvo. »Ali sem dokazal?« — Nikomur ne verjete! — je dejal vratar, srečen, da se je končno vendarle politično opredelil. V rokah je držal zadnji argument — poročilo s tiskovne konference bivšega predsednika vlade Parrija. Krščanski demokrati tisk jo je objavil pod naslovom »Parri odobrava zunanjo in gospodarsko politiko vlade«, dočim je poročilo opozicionalnega tiska o isti konferenci nosilo naslov: »Parri obsoja zunanjo in notranjo politiko vlade!« Kaže, da bo vratar odlej mirno spal. Ne bo ga več mučilo vprašanje, za koga naj glasuje. Če bo se naprej zbiral dokumentacija, v vratarski hišici, ne bo več prostora.

Ce bi politiki navallili na volivce z umirjenostjo propagando, bi jih morda bolj priklenili nase. Toda ta plima propagandnih besed je morala odkriti praznoto, odgrniti zaveso, za katerimi so skrivali tisto, kar niso hoteli povedati. Predstavniški strank vedno vztrajno podirajo siromštvo svoje stranke. »Nas ne finansira nihče!« Volilni plakati so se tiskali sami od sebe. Ogorčenje vseh, ki so »zboleli od politike« povečuje novo odkritje: »Zopet nam vlada da Piazza Venezia. Na Piazza Venezia je nekdanji kraljeval Mussolini, a danes Confindustria, t. j. Združenje industrialcev, ki pojasnjuje »siromštvo« mnogih strank in njihovo čudno bogato propagando s siromšnimi sredstvi. To razburja volivce, ki se morajo do 7. junija odločiti, kateri znak bodo prekrizali za volilnem listku. Se neko dejstvo povzroča vrtoč, glavico in onesposobljajo volivce, da bi razpoznali znake na volilnem listku: monarhist, lastnik ladij Lauro kupuje v Napoliju glasove za 1 kg testenin, a za služil je milijone z ladjami, ki so mu jih dali krščanski demokrati. Predstavnik neofasistov Borghese, nekdanji Mussolinijev komandant, je izjavil, da je fašizem demokratično gibanje. Program kominfornomske politike je v bistvu tale: čim slabše, tem bolje! Krščanski demokrati so povezani z liberalci in socialistnimi demokrati, a krščansko demokratiški škof poziva v pastirskem pismu na glasovanje proti liberalcem in socialistnim demokratom, Krščanski demokratiški lepak na Siciliji poziva, naj se glasuje v imenu »svetega Antona« za vladno listo v znamenju števil 9, 13 in 20, ker je v njih »svetnik prisotega«.

Glasujte, glasujte, — brni v ušesih, odmeva v glavi, vpije z zidov in novinarskih stolpcev, ukazuje iz magnetofonov. Glasujte za črno, ker je rdeče, do čim je rdeče črno, a oboje je lahko tudi belo. V teh volitvah je bog in hudič, magija in sv. Anton, Malenkov in Clara Luc, kri sv. Genere, ki je pri tektla iz nekega kipa v Neaplju, Coca Cola in razpita lepota na plakatih katoliške akcije, preteklost in bodočnost in nogometno mostvo, ki ga bo kupil Lauro, če bo zmagal na volitvah. V teh volitvah je vse. Toda volivci so mnogo skromnejši. Zele mnogo manj. Zato so, ko so si opomogli od prve vrtoglavoce, odgovorili politikom z apatijo. Zadnji teden žele preživeti v miru. Kako pa je z glasovanjem? Mnogi se bodo odločili šele na volilnem mestu za pregrado.

Franc Barbieri.

V Italiji so slabo uporabili ameriško pomoč

Poročilo šefa ameriške komisije je zelo neugodno za Italijo — Gruenther v Rimu zaradi vojaških baz za Atlantski pakt

Rim, 30. maja (Tanjug). Kakor se je izvedelo je Frederic Crawford, vodja ameriške senatne komisije, ki je morala raziskati koristnost gospodarske pomoči Italiji, predložil senatu zelo neugodno poročilo za Italijo. Priporočil je, naj takoj ustavijo vsako obliko gospodarske pomoči Italiji ter naj pomoč omejijo samo na vojaške objekte. Crawford je dejal, da niti en cent od 3,5 milijard dolarjev pomoči, dane Italiji, ne bo uspel ustvariti trajnega izboljšanja položaja. Kot dokaz je navedel brezposelnost ki, je še vedno taka, kot je bila in produktivnost, ki se je le neznančno povečala ter pasivnost proizvodnje, ki je v rokah države. Crawford je poudaril, da se izplača v Italiji vložiti ameriški denar le za graditev ladij in lahkega orožja, dodal pa je, da je bilo poverjenje proizvodnje letal in letalskih delov Italiji zelo slabo zamisljeno.

Poveljnik oboroženih sil Atlantskega pakta general Gruenther je prisel v Rim, kjer se bo sestel s predsednikom vlade De Gasperiem, vojnim ministrom Pacciardijem in visokimi oficirji italijanske vojske. Kakor trdijo, bo general Gruenther z italijanskimi predstavniki raz-

pravljaj o možnosti odstopitve nekaterih italijanskih vojaških baz oboroženim silam Atlantskega pakta.

Kongres socialističnega gibanja za Združeno Evropo

Liege, 30. maja (AFP). V Liegu v Belgiji je davi pričel šest kongres socialističnega gibanja za združene države Evrope. V častnem predstvedstvu kongresa so Paul Henri Spaak, voditelj belgijske socialistične stranke, Horing, predsednik holandske, delavske stranke in predstavniki socialistične strank in sindikatov iz Francije, Holandske, Nemčije in Belgije.

Maroški sultan naj odstopi

Pariz, 29. maja. 270 maroških plemenskih poglavarjev je poslalo francoski vladni vlogi, ki zahteva odpust maroškega sultana. Samo 80 plemenskih poglavarjev te vloge ni podpisalo.

Teheran, 30. maja (AFP). Iranski šah je danes sprejel ameriškega veleposlanika v Teheranu Lloyda Hendersona, s katerim se je zadržal v enournem razgovoru. Henderson potuje jutri v Washington, kjer bo ostal mesec dni.

Franc Barbieri.

POLEMKA O TAFTOVI IZJAVI

Enotnost med zavezniki je najvažnejša

Izjava republikanskega senatorja Wileya — »Pravda« in »Izvestja« objavila Taftovo in Eisenhowerjevo izjavo

Washington, 30. maja (UP). — Republikanski senator Alexander Wiley je danes izjavil, da bi odločitev Združenih držav Amerike o zapustitvi OZN in severnoatlantskega pakta koristila samo sozvočnikom Združenih držav Amerike. Wiley je poudaril, da »je enotnost med zavezniki najvažnejša, toda enotnost mora biti stvarna in ne samo simbolična in v besedah. V 20. stoletju ne more noben narod živeti sam zase in tudi noben narod ne more biti močan in varen, če je osamljen« — je rekel senator.

Senator Wiley je s tem odgovoril republikanskemu senatorju Taftu, čeprav ga v govoru ni ime-

noval in tudi ni zavzemal popolnoma istega stališča kot Eisenhower.

Moskovski časopis »Pravda« in »Izvestja« sta danes objavila izjavo ameriškega republikanskega senatorja Tafta, kakor tudi poročilo o tiskovni konferenci, ki jo je imel predsednik ZDA Eisenhower in na kateri je med ostalim obsojil Taftovo stališče. Ko objavljata istočasno obe izjavi lista, trditva, da se je Eisenhower izognil odgovoru na Taftovo trditve, da bi ZDA morale pozabiti na OZN in same prevzeti v svoje roke vprašanje Koreje, če bi pogajanja za premirje ne bila uspešna.

»New York Times« danes kritizira senatni finančni odbor za-

radj predloga, naj Amerika preneha podpirati OZN, če bi bila Kitajska sprejeta v članstvo, vendar pa list meni, da ta predlog izraža misljenje gotovega dela ameriškega javnega mnenja in da bi ga morali tisti, ki skušajo rešiti vprašanje Daljnega vzhoda upoštevati. Dalje poudarja »New York Times«, da senatni finančni odbor ni pravo mesto, na katerem bi morali sprejemati sklepe o bodoči zunanji politiki države.

Cabot Lodge bo predsedoval Varnostnemu svetu

New York, 30. maja (AFP). — Ameriški delegat v OZN Henry Cabot Lodge bo predsedoval junija sejam Varnostnega sveta. Po posebnem pravilniku bo nadomestil britanskega delegata Gladwina Jebba, ki je ta mesec predsednik Varnostnega sveta.

Jugoslovanski poslanci so se vrnili iz Turčije

Beograd, 30. maja. Sinoči ob 22.30 se je vrnila v Beograd jugoslovanska parlamentarna delegacija s svojega dva tedna trajajočega obiska v Turčiji. Na peronu železniške postaje so jugoslov. parlamentarce sprejeli predsednik Zveznega sveta Ljudske skupščine Vladimir Simić s poslanci.

Jugoslovansko delegacijo sta sprejela tudi odpravnik poslov turškega veleposlanstva Cemal Mioglu in grški veleposlanik Spiros Kapetanides z osebjem njihovih veleposlanstev.

Jugoslovanski parlamentarci so se po izstopu iz vlaka pozdravili z jugoslovanskimi osebnostmi in funkcionarji grškega in turškega veleposlanstva.

Wolfgang Leonhard

Sovjetska zveza po Stalinovi smrti

2. Na sedanji listi iz zapora izpuščenih zdravnikov je imenovanih šest profesorjev medicinske uprave v Kremlju, ki na prvi listi niso bili označeni kot aretirani. Tu gre za prof. Vasilenkova, Selinina, Preobraženskoga, Popova, Sakirova in Seresevskega. Iz tega je dovolj razvidno, da je bil krog v januarju aretiranih vodilnih kremelskih zdravnikov znatno širši, kakor pa so tedaj sporočili javnosti.

Ker je v objavi »Pravde« z dne 13. januarja bilo poudarjeno, da bo preiskava v kratkem končana in da bo javni proces, so očitno objavili v tisk samo tiste kremelske zdravnike, ki so bili pripravljeni dati lažne izjave, kakršne je na predvidenem procesu potrebovala NKVD.

Dejstvo, da so od osmih aretiranih kremelskih zdravnikov, ki so jih še v januarju

označevali kot »morišce«, »sovrážne ljudstva« in »bando zastrupilcev«, zdaj izpustili šest in razen njih še šest kremelskih zdravnikov, katerih aretacija ni bila javljena v tisku, je dejstvo izredne pomembnosti. Prvič je tisk v Sovjetski zvezi priznal aretacijo nedolžnih ljudi, med njimi visoko stoječih osebnosti. To ima nedvomno važne posledice. Za vsakogar, celo za pravega linijskega stalinista v vzhodnih satelitskih državah, nastane vprašanje: če je bilo tako v primeru aretacije kremelskih zdravnikov, zakaj naj bi ne bilo tako na nedavnem procesu proti Slanskemu v Češkoslovaški, na procesu proti Koči Džodze v Albaniji, na Rajkovem procesu v Budimpešti in na procesu proti Kostovu v Bolgariji ter končno na procesih v letih 1936—38 v Sovjetski zvezi.

JAVNI NAPADI NA APARAT DRŽAVNE VARNOSTI

Hkrati s poročilom o izpustitvi kremelskih zdravnikov je v »Sporočilu« ministrstva za notranje zadeve ZSSR in v članku »Sovjetska socialistična zakonitost je nedotakljiva«, ki je izšel prav tako 4. aprila 1953, ostro napaden aparat za državno varnost Sovjetske zveze.

Aparatu za državno varnost so očitali »uporabo nedopustnih in v sovjetski zakonodaji strogo prepovedanih metod«. Ministrstvo za državno varnost je bilo obdolženo, »da se je oddaljilo od ljudstva in partije«. Funkcionarji državne varnosti so najbrž pozabili, pravi »Pravda«, »da so služabniki ljudstva in torej dolžni varovati in čuvati sovjetsko zakonodajo«.

O dotedanjem zastopniku ministra za državno varnost ZSSR in vodji preiskovalnega oddelka NKVD Rjuminu piše »Pravda« dobesedno:

»Rjumin in še nekateri drugi člani ministrstva za državno varnost so kot sodelavci državnega aparata zaničevali pred ljudstvom visoko vlogo

partije in odgovornost pred njo ter so se v izvajanju svojih zločinskih smotrov z najbolj grobnimi prestopki sovjetske zakonodaje in celo v direktivnih potvorbah obtožnega materiala omadeževali ter so si upali blatiti naše, v osnovi nedotakljive pravice sovjetskega državljanja.

Nihče ne bo dvomil o trditvah »Pravde«, da so sovjetski organi za državno varnost tepali interese ljudstva, uporabljali nedovoljene metode, potvarjali obtožni material in gazili pravice sovjetskega državljanja ne samo pri aretaciji kremelskih zdravnikov, temveč tudi pri aretacijskem valu 1936—38. Vsekakor pa je neka trditve »Pravde« neverjetna. »Sporočilo notranjega ministrstva ZSSR« naj bi očitno napravilo vedno, kot da so posamezni funkcionarji aparata sovjetske tajne službe na lastno pest odredili aretacijo kremelskih zdravnikov ter preiskavo in obtožbe proti njim.

To je samo poizkus, zamenjati neko laž z drugo. Kremelski zdravniki niso samo navadni sovjetski državljanji, temveč so izbrane sovjetske medicinske kapacitete, profe-

sorji in člani akademij, nosilci ordenov ter so bdeli nad zdravjem najožgega kroga visoke sovjetske birokracije in celo samega Stalina.

Celotne preiskave proti njim ter formulacije njihovih že začetih in zasnovanih umorov pa načrtov, ciljev in zvez na internacionalnem področju na noben način niso izpeljali samo Rjumin in njegovi sodelavci NKVD. Pri tem so sodelovali tudi višje in celo najvišje osebnosti Sovjetske zveze. Nenadna aretacija kremelskih zdravnikov v januarju, priprave za proces, začetek očistevalne gonje ni le delo Rjumina, temveč delo agresivne skupine v partijskem in državnem vodstvu ZSSR, delo najvišjih osebnosti ZSSR, ki so stremele za široko zasnovano očistevalno kampanjo in hkrati za agresivnim zunanjepolitičnim kurzumom.

S Stalinovo smrtjo in z zmagom skupine Malenkov—Berija—Hruščev je bil ta načrt preprečen. Krmilo se je obrnilo, ukrepi agresivnega vodstva so bili odpravljani, hkrati pa storjeni ukrepi proti grozeči naraščajoči moči NKVD-jevke birokracije, olajšan razvoj

gospodarske birokracije ZSSR in prehod agresivne zunanje politike ZSSR k otipljivejši obliki sodelovanja z vsemi državami. Izpustitev kremelskih zdravnikov, napadi na preiskovalne metode NKVD in aretacija Rjumina so bili samo prvi koraki. Kmalu nato so sledili ostali.

ODSTRANITEV STALINSKEGA MINISTRA ZA DRŽAVNO VARNOST IGNAJEVA

Da je v resnici šlo za nekaj drugega kot pa samo za Rjumina, je bilo nakazano že 4. aprila 1953 v »Sporočilu ministrstva za notranje zadeve«. Minister za državno varnost Ignatjev je bil napaden zaradi svoje »politične slepote« in »zanikarnosti«. Znašel se je »na povodu zločinskih avantur«. Dan kasneje, dne 5. aprila je »Pravda« objavila njegovo odstavitev.

Ignatjev je bil med ljudmi, ki jim je Stalin zelo zaupal. Tako je tudi razumljiv nagel vzpon, ki se je po Stalinovi smrti nepričakovano končal. Na XVIII. partijskem kongresu marca 1949 je bil Ignatjev

izvoljen v režijsko komisijo centralnega komiteja. Na XIX. partijskem kongresu ni postal član CC, temveč tudi član 25-članskega prezidija, ki je zamenjal prejšnji politburo. Neposredno po Stalinovi smrti 7. marca se je preizidil CK okrnil od 25 na 10 članov. Med člani, ki so bili izločeni, je bil tudi Ignatjev. Vendar je bil hkrati še imenovan za enega izmed treh sekretarjev CK VKP(b), pri čemer je njegovo ime ostalo na prvem mestu.

Dne 21. marca je »Pravda« objavila sporočilo, po katerem se sekretariat CK VKP(b) sestoji iz petih članov: Hruščeva, Susslova, Pospelova, Satalina in Ignatjeva. Takrat je bilo njegovo ime na zadnjem mestu, in sicer čisto namenoma, kajti v drugih primerih objavljajo imena po abecednem vrstnem redu. Od tega sistema odstopajo samo takrat, kadar hočejo jasno poudariti politično lestvico. Tako je bilo tudi v tem primeru. Komaj dva tedna kasneje, 5. aprila, je bila z odstranitvijo s položaja ministra za državno varnost ZSSR usoda Ignatjeva zapečatena.

(Se nadaljuje.)

Ali je to v korist slovenskemu čebelarstvu?

O naših čebelarjih in njihovi zvezi

V uredništvo so začela prihajati pisma, ki so govorila o pravih stvarih, glede Zveze čebelarjev Slovenije. V pismih so bili podatki, da se v Zvezi ni delalo vedno v dobrobit slovenskega čebelarstva in da so se tam opravljali včasih celo nezakoniti posli. ... Člani upravnega odbora Zveze so zaradi tega množično odstopali, nam piše nek čebelar in pripoveduje naprej: »Iz gospodarskega sveta sta že po prvih dveh sestankih odstopila dva člana. Vzrok je bila baje užaljenost. Pozneje je odstopil še podpredsednik Zveze z utemeljitvijo, da ne soglašam z gospodarsko dejavnostjo Zveze. Malo pred običnim zborom je napovedal že naprej svoj odstop tajnik Zveze. Vzrok: Ne soglašam z gospodarsko politiko upravnika Čebelarstva zveze. Delu za razvoj slovenskega čebelarstva se je odtegnilo še več ljudi. In spet vzrok za to: ... V tej organizaciji (Zvezi čebelarjev — op. p.) vedri in oblačni tajnik Stane Mihelič in njegov varovavec urednik »Čebelarja« V. Rojce, ki sta v tej organizaciji vse. Na kako surov način sta onemogočila sodelovanje pri delu v organizaciji, vam bo delno razvidno iz zadnje številke »Slovenskega čebelarja« v odgovoru k opombi inž. Riharja, ki ga je napisal urednik Rojce, je navedel v pismu sam prizadelet inž. Rihar in skušal s tem pojasniti čudne stvari v Čebelarstvu zveze.

Občni zbor — osem ur neplodnega prerekanja

Polemika okrog odgovora na pripombo inž. Riharja v »Čebelarju« se ni končala samo med njim in urednikom, temveč se je nadaljevala na običnem zboru Zveze, ki je bil pred dobrim tednom v Ljubljani. Pravzaprav je bila to najvažnejša tema na sestanku, na katerem so se zbrali zastopniki 4.511 slovenskih čebelarjev, da bi razpravljali o dejavnosti in razvoju svoje organizacije. Po gospodarskem in organizacijskem poročilu so se vlekli ure medsebojnih prepričev in razprav ter ugotavljanja, če je bilo umestno, da je izšel odgovor v tako življenju tonu na članek inž. Riharja. Ta je tudi sam razpravljaj, očitno uredništvo laišvo, ta pa je spet obračunal z njim in inž. Rihar mu je znova odgovoril ... Vmešalo se je še nekaj delegatov. Večina pa je bila silno nepravna. Ko je nestrpnost zastopnikov slovenskih čebelarjev dosegla že višek, se je oglašil delegat iz Prujca: »Vse to, kar sedaj besedičite, je le osebno obračunavanje. Mi, ki smo prišli z dežele v Ljubljano, se temu čudimo. Toda kaj imamo slovenski čebelarji od tega. Obračunajete med seboj sami, v Ljubljani.«

Z viharim ploskanjem je večina delegatov pozdravila njegove besede. Delegat iz Radovljice pa je še pridil: »Vsa razprava je samo spor in prekanje desetih v vrhu, toda kaj bo reklo ostalih 4.500 čebelarjev. Začnimo že enkrat razpravljati tudi o čebelarstvu!«

Toda besede delegata iz Radovljice niso preveč zalegle. Glavna vsebina razprave so ostala še naprej prekanja in pranje umazane perila. Nato pa so sledila spet prekanja o gospodarskem poslovanju Zveze in ugotavljanja, da upravni odbor ni delal tako kot bi moral.

»Dajmo se pametno pomeniti,« je prekinil medsebojna prekanja predsednik Zveze tov. Krmelj. Saj je jasna stvar, da upravni odbor ni delal tako kot bi moral, da uredniki niso prav delali, toda o drugih stvareh še nismo ničesar slišali na običnem zboru.«

Toda te druge stvari, sprememba pravil, desetletni plan za razvoj čebelarstva na Slovenskem — vse to je bilo odpravljeno na hitro roko. O mnogih važnih stvareh našega čebelarstva pa sploh niso razpravljali. Zato je tudi večina delegatov soglašala s čebelarjem, ki je prišel nekje iz Štariške in je ob koncu dejal: »Žal mi je denarja, ki ga bo moralo društvo plačati za to pot. Dobrih osem ur smo zapravili samo za klepetanje in prekanje!«

Staro v borbi z novim

Kljub temu, da so zastopniki slovenskih čebelarjev na svojem letnem običnem zboru razmeroma malo zvedeli, in mnogo več tudi niso sklenili, smo tu lahko slišali vsaj iz začetnih poročil, da je bil tudi v našem čebelarstvu storjen v zadnjem času vendarle korak naprej. Ustanovljen je bilo 17 čebelarških gospodarskih (CEGO) z okrog 1000 panji. Zveza postaja veliko čebelarstvo podjetje. Znanost je razširila svojo gospodarsko dejavnost. Ta gospodarska politika Zveze je zmogala tudi na običnem zboru. Čeprav so tu nekateri zastopali stališče, da bi se Zveza ne smela ukvarjati z drugimi posli kot z nakupom medu in prodajo čebelarških potrebščin. Razprava okrog dejavnosti Zveze in čebelarških gospodarskih je pokazala, kako se med našimi čebelarji bijeta dva tabora za svoj obstoj. Videlo pa se je, da bo zmagal tisti, ki predvideva široko gospodarsko dejavnost Zveze. Le tako bo lahko ta dobila sredstva, da bo razvila čebelarstvo šolo, čebelarški inštitut, opazovalne in plemenilne postaje. Sto tisoč panjev v Sloveniji, to je cilj desetletnega plana. Uveljaviti čebelarstvo do tiste stopnje, ki mu pripada. Saj brez čebel ne bi bilo kmetijstva!

Različna mnenja in teški občutki

Da bo vse to uresničeno, pa je v veliki meri odvisno tudi od vodstva Čebelarstva zveze. To ne bo smelo več ponavljati napake iz dela prejšnjih vodstev. Saj o teh smo lahko mnogo slišali na običnem zboru, pa tudi že poprej in še pozneje v raznih pomenkih. Da se te govorice, med katerimi so tudi zlonamerne, enkrat razčistijo, poslušajmo še različna mnenja, različne izjave, saj če bodo te razčiščene, bo to le v korist slovenskemu čebelarstvu.

Predsednik upravnega odbora Zveze tov. Krmelj in še več članov je mnenja, da je čebelarstva organizacija v zadnjem času le opravila precej koristnih stvari in znatno razmahnila svojo dejavnost. Toda širša dejavnost Zveze so zavirala trenja v samem predstvedstvu med nekaterimi člani. Sam tajnik Zveze Stane Mihelič je bil glavna kocka v njenem gospodarskem razvoju. Tako kot je pri listu »Slovenski čebelar« odbijal sodelavce, tako je tudi v Zvezi odbijal ljudi in se hotel sam povsod uveljaviti.

D. čujemo še drugo plat, poslušajmo izjavo tov. Miheliča, ki je dejal, da je delal z vsemi močmi

za procvit čebelarstva. V odboru Zveze pa je baje podal ostavko in ne more več sodelovati, ker se ne strinja z gospodarsko dejavnostjo upravnika Namarja in ker se v poslovanju Zveze uganjajo špekulacije in nemogoče trgovanje. Tov. Mihelič pravi nadalje, da ni proti široki dejavnosti, ki jo predvideva Zveza, toda je za dejavnost v okviru zakonov, ne pa za zatajevanje davkov in finančne prekrške ter nedovoljene manipulacije z velikimi vsotami denarja.

Da ne bomo zvedeli samo mnenja članov in vodstva Zveze, poslušajmo, kaj pravijo naši čebelarji. Kmet-čebelar iz Zirovnice potoži: »Imamo organizacijo, plačujemo članarino, moramo naročati »Čebelarja«, ki je mnogokrat za nas preveč učeno pisan, toda

koristi od naše organizacije nimamo nobenih.«

»Mi na deželi nimamo pojma, kako se vrtijo kolesa v naši Zvezi v Ljubljani. Zanesemo se, da jih vrtijo pravilno. Toda, če za kaj vprašamo na našo upravo, tri mesece ni odgovora,« pove star čebelar izpod Donačke gore. Toda ... za vse tudi ni kriva Zveza, sami čebelarji, društva in morala tudi samostojno in živahno delati ter organizirati. Upravnemu odboru Zveze pa bi prepustili važnejše stvari: skrb za šolo, inštitut, organizacijo vzgojnikov, uvedbo rodovnika in molzne kontrole, ureditev zbiralnice za mleko, dograditev zadržnega doma, pomoč partizanskim sirotam itd.

Le nekaj izjav naših čebelarjev smo iznesli. Na teh pa je sedaj, da mi te stvari med seboj rešijo in uredijo.

STELJNIKI SE UMIKAJO NJIVAM

Kmetijska zadruga Dragatuš: kandidat za prvo nagrado v medzadružnem tekmovanju

Občina Dragatuš v okraju Cr. nomenlj ima danes 18 vasi s 1.763 prebivalci. Na tem področju je 242 kmečkih gospodarstev, katere je praktično vse zadržalo kmetijska zadruga v svoji članstvo. V zadrugo niso vključeni le lastniki kmečkih gospodarstev, ki živijo v Ameriki.

V času letošnjega medzadružnega tekmovanja so zadržniki na pogostih sestankih dajali predloge za izboljšanje svojega gospodarstva, tako za izvedbo melioracij in ureditev stelnikov, uvedbo rodovnika in molzne kontrole, ureditev zbiralnice za mleko, dograditev zadržnega doma, pomoč partizanskim sirotam itd.

Gospodarsko najpomembnejši uspeh v času tekmovanja je

prav gotovo tale: na področju zadruga je 1.744 ha pašnikov, od tega je približno 250 ha belokrajskih stelnikov, ki se razprostirajo sredi lepih njiv. Ze pred vojno so tedanje oblasti Dragatušanom obljubljale ureditev stelnikov, vendar je šele v lanskoletnem tekmovanju zadržki uspelo pričeti s sistematičnim urejanjem teh zemljišč. Planirana deska in trije rigolni plugi pripravljajo tla in delajo prostor donosnejšim kulturam. Do sedaj so preorali približno 40 ha, medtem ko bo do konca leta urejenih še nadaljnih 10 ha. Iz melioriranih in preoranih površin bodo nastali strnjeni nasadi, veliki do 7 ha in še več, ali pa njive, primerne za strojno obdelavo.

V času tekmovanja so bili ustanovljeni in zelo aktivni zadržni odseki: mizarški, kovaški, tesarski, zidarski in čevljarški odsek. Vsi odseki delajo po poslovniku in je delo nagajevano po učinku. Najpomembnejši za njihove obnovitvene napore sta prav gotovo tesarski in zidarski odsek, ki zapošlujeta v sezoni tudi do 150 delavcev.

Pa tudi poljedeljski, sadjarški in živinorejski odsek je vsak po svoje prispeval k skupnemu uspehu in napredku zadruga. Poljedeljski odsek je poskrbel za pravočasno dobavo semen in umetnih gnojil. Organiziral je medsebojno pomoč pri krčenju stelnikov, poskrbel za ustrezajoč cenik vseh strojnih del in izvedel komasacijo zemljišč.

Zelo aktiven je bil živinorejski odsek, ki je izvedel pregled živine. Pregledanih je bilo nad 400 krav, od katerih je bilo 92 sprejetih v rodovnik. Uredil je zbiranje in razdeljevanje mleka, sejmišče za prodajo in nakup plemenske in klavne živine, kakor tudi za vse možne preventivne ukrepe proti boleznim.

Sadjarškemu odseku je vsekar v ponos zgrajena sadna

sušilnica in nabava 400 komadov sadnih dreves. Prav v vseh vaseh je odsek izvršil čiščenje in poletno ni zimsko škropljenje sadnega drevja. Zadržniki je oskrbel z vinogradniškimi in sadjarškimi potrebščinami. Upravni odbor je na rednih sejah usmerjal celotno zadržno delo in poskrbel za uvedbo nagajevanja po učinku dela, organiziral izvoz bukovih hlodovine in železnih pragov. Na ta način si je zadruga oskrbela devizna sredstva za nabavo traktorja. Velika zasluga upravnega odbora je, da je bil zadržni dom v letu 1952 dograjen. Zadržni dom je prav gotovo med najlepšimi in največjimi v Beli krajini. Poleg doma pa je zgrajena tudi mostovna tehtnica.

Zadržna knjižnica, predavanja, tečaj in številne kulturno prosvetne prireditve, pričajo o aktivnosti žena in mladine, skratka vseh zadržnikov. 60 članic je obiskovalo 2 gospodinjstvo-kmetijska tečaja. Priredila so bila predavanja o zdravstvu in higieni. Opravili pa so tudi 3 mesečne kmetijske nadaljevalne tečaje. Mladina je priredila 2 igre in pomagala pri urejanju gozdnih poti, kakor tudi pri drugih zadržnih opravilih. Tri partizanske sirote so poslali v kmetijsko šolo, v glavnem na stroške zadruga.

To je del uspehov, ki jih je zadruga v Dragatušu v času tekmovanja dosegla. Opisal sem le posebnosti, ki karakterizirajo delo in težave te zadruga. Prav gotovo pa se iz prednjega da razbrati, posebno še, kdor ta predel Slovenije pozna, da je KZ Dragatuš dosegla v tekmovanju glede na pogoje, kakršne ima, relativno ogromen uspeh.

Zato menim, da bo komisija za tekmovanje pri Glavni zadržni zvezi LRS prav ravnala, če bo prvo nagrado, to je kinoprojektor, dodelila zadržni v Dragatušu.

T. M.

Po vsej državi letina kaže dobro

Beograd, 30. maja. O letošnji žetvi menijo, da bo morda najboljša po vojni. Zadnje deževje je dalo dovolj vlage posevkom in žitu. To velja zlasti prav za naše zitorodne kraje, medtem ko ni bilo deževja v južni Srbiji in Makedoniji, v severnem Primorju pa le malo.

Glede pšenice prevladuje mnenje, da bo znsal donos na oral ponekod 15 in celo 18 stotov. Tudi koruza zelo dobro uspeva in sladkorna pesa kaže odlično. Posebno lepo kažejo žita v okrajih Slavonije, kjer bo donos presegel za 3 do 4 stote povojno povprečje. Ista pričakovanja opravčuje stanje posevkov v Bosni in v pretežnem delu Srbije.

Zitna rja in druge žitne bolezni se doslej še niso pojavile. Naš znani meteorolog profesor Obuljen je izjavil, da sme mo pričakovati dež tudi junija. Razvoj vremenske situacije na severni hemisferi in v Evropi, je dejal, kaže, da se vremenske razmere v primeri s prejšnjimi

leti normalizirajo. Po sedanjih raziskovanjih pride v naših krajih bolj ali manj redno v razdobjih sedem dni do vdorov »evropskega monsun«. V letnih mesecih imamo povprečno sedem takih vdorov in vse kaže, da bo ta rodovitost trajala še najprej. Zato smemo pričakovati v juniju dva večja vdora, in sicer na začetku in koncu meseca, nato pa še enega, čeprav blažjega, konec julija oziroma v začetku avgusta. Te vdore spremljajo nevihte, zaradi česar je treba računati s krajevno škodo zaradi toče in hudega vetra.

Glede na izrazitost teh vdorov smemo računati s tem, da bodo količine dežja v letnih mesecih v kontinentalnem delu naše države presegale večletno povprečje. Odkar redno opazujemo v naših krajih zgoraj navedena gibanja zračnih plasti je bil lanski julij v zadnjem stoletju najbolj sušni mesec tega razdobja.

Kako napreduje delo „Yougel-export“

Letna proizvodnja novih objektov 12 milijard 149 milijonov KWh

hodne Nemčije, ing. Vas in K. renjak, zastopnika Avstrije, ing. Tonini in Harrauer, zastopnika Italije in zastopnik Jugoslavije ing. Baranović. Kot povabljen opazovalec je še sestanku prisostvoval ing. Miloš Brelih, direktor Elektroenergetikega sistema Slovenije, ki zastopa Jugoslavijo v Ekonomskem odboru »Yougel-exporta«.

Po sklepih tega sestanka bo Jugoslavija sama izbrala objekte, ki pridejo v poštev za izvajanje električne energije, in poslala do 15. julija vsem udeležnim državam projekte teh objektov. Za izvršitev teh nalog, ki jih je postavil Tehnični odbor »Yougel-exporta« se je zbrala pred dnevi v Zagrebu desetorica najvidnejših jugoslovanskih strokovnjakov.

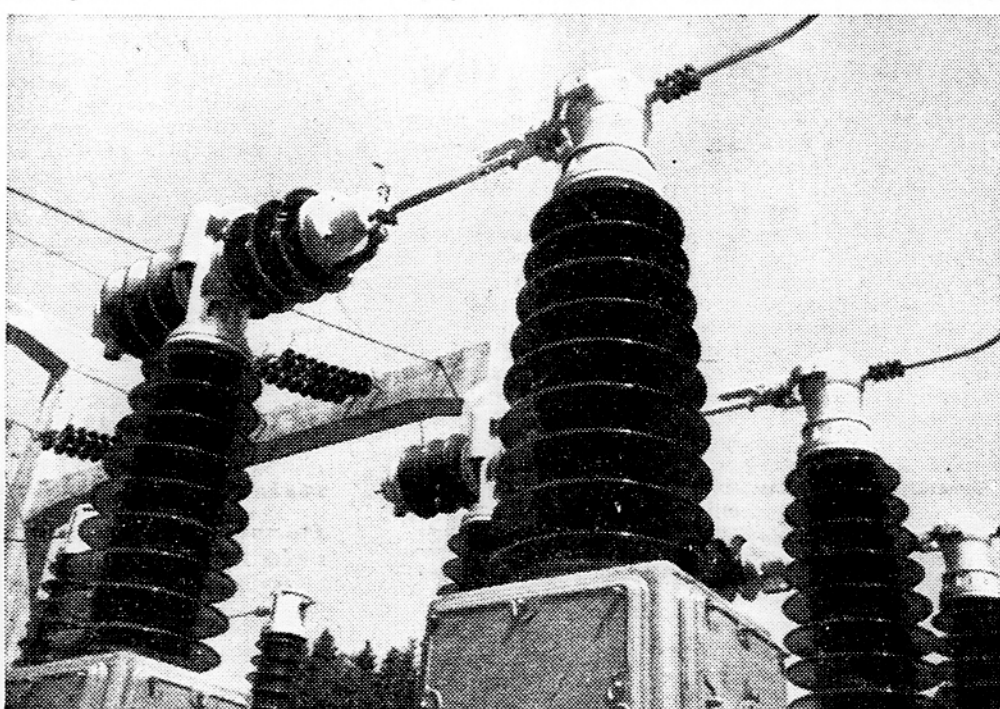
Pri izbiri bodočih izvoznikov upoštevajo predvsem: proizvodnjo električne energije v zimskem času, oddaljenost objekta od inozemskih potrošniških središč ter stroške in trajanje del. Na osnovi teh karakteristik so se odločili, da bodo našli strokovnjaki izdelali projekte naslednjih objektov: Bohinj, Idrija, Pohorje, Reka, Rečina, Lika in Gacka, Spodnja in Gornja Cetina, Rama, Glavatičevo in Ulog na Neretvi, Trebišnjica,

Zeta in Dubravica na Srednji Drini. Njihova skupna instalirana moč bi znašala 2.929.000 kilovatov z letno proizvodnjo 12 milijard in 149 milijonov kilovatnih ur. Na zimski čas bi odpadlo od tega 60% električne energije.

Predvideni projekti v Sloveniji bi dali letno: Prapetno 460 milijonov KWh, Idrija 326 milijonov KWh, Pohorje 280 milijonov KWh in Reka 219 milijonov KWh. Pri bohinjskem projektu pa je treba upoštevati poleg proizvodnje HE Prapetno tudi povečano proizvodnjo HE Doblar in Plave. Skoraj gotovo pa bo k tem projektom dodan še projekt Planina s proizvodnjo 248,5 milijonov kWh električne energije na leto, od česar od pade 74% na zimsko dobo.

Cona B dobiva elektriko iz Jugoslavije

Beograd, 30. maja. V cona B STO so te dni pričeli izkoriščati električno energijo iz jugoslovanskih virov. Pred dve mesecema so tu trošili električno energijo iz centrale v coni A. Potrošnja električne energije v coni B stalno raste deloma zaradi večjih potreb industrije, deloma zaradi večje porabe gospodinjstev.

Poleg nove hidrocentrale v Medvodah montirajo 110.000 voltno prostozračno transformatorsko postajo

namesto raznih vrst stebrov za daljnovode visoke napetosti enotne daljnovode, in sicer iz materiala, ki ga že nudi naša domača industrija. Visokonapetostne daljnovode bodo gradili iz brezživnih cevi, izdelanih v novi tovarni v Sisku ter iz cevi s šivom, ki jih je začela izdelovati jeniška železarna. Te cevi bodo zalite z betonom, da bo njihova trdnost večja. Takšne vrste daljnovodov grade dandanes industrijsko najbolj razvite države.

Sklenili so tudi uporabljati aluminijaste vodnike za daljno.

mi podatki o generatorjih, da bi s tem olajšala delo našim projektantom elektrarn. Jugoslovanski elektroenergetiki so bili med drugim tudi enotni v tem, da bo treba določiti kraje vseh razdelilnih transformatorskih postaj, ki jih bo še treba graditi, da bi bila na ta način ekonomičnejša gradnja daljnovodov. Eden izmed pomembnih sklepov je tudi ta, naj naše tovarne elektromotorjev izdelujejo v bodoče vse elektromotorje. Je do 120 kilovatov za napetost 500 voltov, s čimer bo mogoče prihraniti od 10 do 20% električne energije v električnih omrežjih nižje napetosti. Predstavniki industrije so se strinjali s tem predlogom in so izjavili, da bo to mogoče izvesti.

Poleg mnogih drugih koristnih pobud, ki jih je dal I. kongres jugoslovanskih elektroenergetikov, je treba omeniti tudi predlog našim elektroenergetskim sistemom, naj se v bodoče bolj brigajo za impregna-

gospodarstvo »Boris Kidriča« v Ljubljani, čigar vodja je univ. prof. dr. inž. Milan Vidmar. V tem inštitutu so opravili že veliko pripravljajno delo o varnostnih predpisih za električne naprave in aparate. O teh vprašanjih je mnogo razpravljali tudi kongres ter je upati, da bo kmalu izginila vrzel na tem področju.

V Makedoniji so padle cene žita

Še pred 15 dnevi je bila pšenica za Kuruza v Tetove

Spričo letošnje dobre žetve, ki se je v južnih krajih Makedonije že začela, so v zadnjih dveh tednih na mnogih makedonskih tržiščih zelo padle cene. Pravkar minuli teden so ponujali kmetje v Skoplju pšenično po ceni, ki je za 24 din nižje.

Piscu iz Novega mesta!

Pred kratkim je prejelo naše uredništvo pismo, v katerem nek piscer razpravlja o preprečevanju toče. Pisci sporočamo, da vsebino pisma nismo mogli prebrati, zato posimo, če bi ga še enkrat napisal bolj razločno.

Velenjsko jezero odprto

Kdor ne pozna Saleške doline, si predstavlja v glavnem velenjski rudniški bazen z vsem, kar spada k premočnemu, in seveda še množico rudarjev, ki živijo

svoje posebno življenje. Vsak šolar pozna Velenje tudi še po termoelektrarni. Malokdo pa ve, da je Saleška dolina tud. turistično izredno lepa pokrajina, polna prirodnih lepot, obdana z gozdnatim sredogorjem od Paškega Kozjaka do Kramarice, Uršlje gore in Golt, ki se dvigajo do 1700 m visoko. Po letu 1936 pa je ta pokrajina pridobila še novo turistično privlačnost: jezero, ki je nastalo v udorini pod Skalami nekako sredi velenjskega bazena. Leta in leta je polnil to udorino

otok Lepena in danes je jezero napolnjeno. Dolgo je okrog 800 m, široko pa 400 m. Približno 30 ha smaragdno zelene vodne površine napaja še kar naprej ista Lepena, ki izteka na zahodni strani.

Rudarski kolektiv velenjskega rudnika je sklenil spremeniti jezero v privlačno turistično in športno središče. Na južnem bregu so že zgradili lepo restavracijo, terasasto uredili breg in ga posuli z mivko ter zgradili športno in otroško kopalnico. Blizu restavracije urejajo sedaj športne prostore za tenis, košarko in odbojko, malo dalje pa se kažejo obrisi stadiona z nogometnim igriščem in prostori za atletiko.

Vse te naprave bodo velenjski rudarji slovesno dali v uporabo delovnim ljudem v nedeljo, 14. junija: krajevna »Svoboda« pripravila kulturno - prosvetni pripravi z nastopom godb, pevskih zborov in folklorne skupine. Popoldne bodo plavalne in kajakaške tekme. Na svoj veliki praznik vabijo velenjski rudarji ne le bratske rudniške kolektive, temveč vse delovne ljudi iz savijskega področja.

V Zalcu bodo preizkušali namakalne naprave

Pred dnevi je pritegnil radovednost številnih Ljubljančanov traktor s prikolico, ki se je ustavil pred zastopstvom »Balkanije« na Miklošičevi cesti. Na prikolici so bile naložene cevi iz posebnega jekla, dolge po 6 metrov in teške po 11 kg. Cevi prenesajo pritisk do 20 atmosfer. Vse naprave in cevi, izdelane v nemški tovarni »Perrot«, so zložene in montirane za transport na prikolici, ter služijo za namakanje površine 20 ha. — V Evropi je 64 tovarn, ki izdelujejo sodobne namakalne naprave. V Italiji jih imajo 28, toda kljub temu 60% italijanskih potreb krije ta znana nemška tovarna, ki ima za seboj že štiridesetletne izkušnje. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo je dobilo podjetje »Balkanija« v Beogradu. — O pomenu namakalnih naprav za naše poljedelstvo ni potrebno posebej govoriti. O tem smo tudi že veliko pisali. Delovanje namakalnih naprav bodo strokovnjaki pokazali kmetijem jutri v Zalcu. Strokovnjak Djuro Cvetković pa bo imel ob tej priliki predavanje o pomenu namakanja in o izkušnjah, ki jih je prinesel iz evropskih in ameriških držav. Podjetje »Balkanija« je organiziralo ta obisk v Zalcu na povabilo »Hmezeada«.

Jugoslovanske rafinerije lahko krijejo vse potrebe po bencinu

Na večerajšnji seji podsekcije za nafto Trgovinske zbornice FLRJ so razpravljali o pripombah na predlog jugoslovanskih standardov za izdelke iz nafte, o možnostih zgraditve črpalnih postaj itd.

Na seji je bilo izjavljeno, da so jugoslovanske rafinerije v stanju oskrbovati vso državo z motornim bencinom in bo njegov uvoz verjetno ustavljen še letos. Rafinerije nafte na Reki prav tako zahteva prepoved uvoza motornih olj, katerih proizvodnja zadostuje za domače potrebe.

SLOVENSKI KATOLIŠKI DUHOVNIKI ZA SPORAZUM MED CERKVIJO IN DRŽAVO

„Pozdravljamo sprejetje zakona o verskih skupnostih“, izjavljajo duhovniki iz šoštanjskega okraja

V šoštanjskem okraju je naš dopisnik Bojan Volk obiskal več duhovnikov in jih prosil za njihova mnenja v zvezi s sprejetjem zakona o pravnem položaju verskih skupnosti.

Duhovnik Falež iz Zg. Savinjske doline takole meni o sprejetih zakonih: »Ta zakon je korak naprej, ker precizira načela ustave in daje osnovo za ureditev položaja cerkve. Cerkevno predstavništvo bo moralo uvideti, da neurejen položaj ne more trajati v nedogled. Niža duhovščina je spoznala, da si je ljudstvo samo izbralo takšno družbeno ureditev, kot jo imamo, in v to se mora uživati tudi cerkev ter delati v skupno dobro. Pri reševanju tega vprašanja je oblast že mnogo naredila in če se bo še kazala obojestranska volja, se bo polo-

žaj dokončno uredil. Ideološka nasprotja ne morejo biti ovira za skupno delo.«

Duhovnik v Fari pri Gornjem gradu pa je dejal: »Niža duhovščina si želi in ima voljo za normaliziranje položaja cerkve. Mislim, če bi škofje zavzeli skupno stališče, bi to vprašanje lahko uspešno rešili. Po mojem mišljenju nam Vatikani, ki je odvisen od italijanske politike, zavidajo, da imamo slovenske obrede.«

Niža duhovščina je mnenja, da je višje cerkveno predstavništvo neupravičeno odklonilo ureditev tega vprašanja. Zupnik upravitelj v Gornjem gradu je poudaril, da smo za to, da najdemo pota za skupno delo in dodal, da »nov zakon daje solidno podlago za reševanje skupne poti.«

Tudi goriški duhovniki so za sporazum med katoliškimi predstavniki in ljudsko oblastjo

Goriški katoliški duhovniki so se izrazili, da je ljudska oblast pokazala veliko razumevanje, pripravljenost in dobro voljo, da bi se odnosi med cerkvo in državo uredili. Mnenja so, da predstavlja zakon o pravnem položaju verskih skupnosti trdno osnovo za urejanje teh odnosov in zagotavlja vernikom svobodo izražanja verskih čustev.

Tako pravi dekan Stanislav Vrtovc iz Zalega hriba naslednje: »Se na nobeni duhovniški konferenci se nismo tako odkrito pogovorili o raznih vprašanjih, kot na konferenci v Solkanu o osnutku zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. Predlagali smo nekatere spremembe in dopolnitve. Izpopolnjeni osnutek, ki je bil objavljen, upošteva številne naše pripombe in mislim, da popolnoma zadovoljuje želje vernikov in duhovnikov. S težkim srcem sem sprejel vest, da so bili razgovori med predstavniki katoliške cerkve (škofi) in začasno komisijo pri izvršnem svetu prekinjeni. Začudila me je predvsem objava o prekinitvi razgovorov, iz katerega je razvidno, da je bila postavljena zahteva po ukinutvi obvez. civ. p.roke, saj je le-ta obvezna tudi v številnih zahodnih državah, ki imajo konkordat z Vatika-

nom, tako tudi v Italiji. Moja osebna želja je, da bi tudi naš apostolski administrator dr. Toroš to stališče sporočil naprej. Primorski duhovniki, ki smo prestali italijansko narodnostno preganjanje, danes dejansko čutimo, da imamo svojo domovino, v kateri smatram, da je ob iskreni pripravljenosti škofov in ljudske oblasti možno uveljaviti želje duhovnikov in vernikov, da pride do obojestranskega zadovoljivega sodelovanja.«

Dekan Andrej Simčič iz Solkana upa, da prekinitev razgovorov med katoliškimi predstavniki in ljudsko oblastjo še ni dokončna in meni, da se bodo našle možnosti za ureditev vseh še nerešenih vprašanj. »Skoda, da se še ni začela obojestransko zadovoljivo rešila in mislim, da je tako mnenje tudi drugih duhovnikov,« je dejal.

Dekan Ivan Rejc iz Zaloč pa je zastopnik »Primorskih novice na vprašanje, kako doseči izboljšanje odnosov tudi med katoliško cerkvo in državo, dejal: »Menim, da so po ustroju katoliške cerkve in kanonih jugoslovanski škofje pooblašteni voditi in urediti sporazum z ljudsko oblastjo. Mislim, da bo to, kar bodo škofje sklenili, odobrili tudi Vatikani. Naša želja je, da pride do sporazuma čim prej.«

Gvardijan ptujskih kapucinov g. Kšela pozdravlja osnutek verskega zakona in želi nadaljevanje razgovorov

Dne 16. t. m. je obiskal urednik »Ptuskega tednika« gardijan ptujskih kapucinov g. Alfonza Kšela iz Ptuja, ki je v razgovoru o prekinitvi razgovorov predstavnikov države in katoliških škofov o osnutku zakona o odnosih med državo in cerkvo izjavil:

»Vsekakor je treba pozdraviti, da se je pripravil zakon, ki vsebuje zakonsko garancijo za uresničevanje ustavno zajamčene svobode vere. Videti je, da so bili deloma upoštevani tudi predlogi katoliških duhovnikov iz razprav o osnutku, ki so jih dali bodisi samostojno bodisi organizirano. S strani države se je pokazala volja za ureditev odnosov s cerkvo s tem, da je povabila katoliške škofje na razgovore o osnutku zakona, s strani škofov pa v tem, da so le-ti prišli. Skoda je, da pogajanja niso uspešno zaključena in bi bilo želeli, ter je to tudi moja osebna želja, da pride do nadaljevanja razgovorov in do obojestranske uspešnega zaključka.«

Za nadaljevanje razgovorov sta se izrazila tudi gg. Ivan Grajč, prošt in dekan v Ptuj, in

Preiskava proti Štefan Ediju bo kmalu končana

V zvezi z govoricami, ki se širijo po Ljubljani zaradi nepravilnosti na mestnem ljudskem odboru, smo se obrnili na javno tožilstvo, kjer so nas obvestili, da je načelnik gospodarskega oddelka MLO Ljubljana, Štefan Edi, od 22. IV. v priporu zaradi suma zlorabe službenega položaja za osebno okoriščenje. Dosedanji potek preiskave je po izjavi tožilstva potrdil osnovanost pripora in preiskave. Končno smo zvedeli, da bo preiskava v kratkem zaključena.

Resolucija o repatriaciji naših otrok

Beograd, 29. maja (Tanjug). Izvršni odbor Zveze društev Rdečega križa je na svojem rednem sestanku od 19. do 25. maja v Zenevi soglasno sprejel resolucijo o vrnitvi jugoslovanskih otrok iz ZSSR, držav vzhodne bloka

Popravek

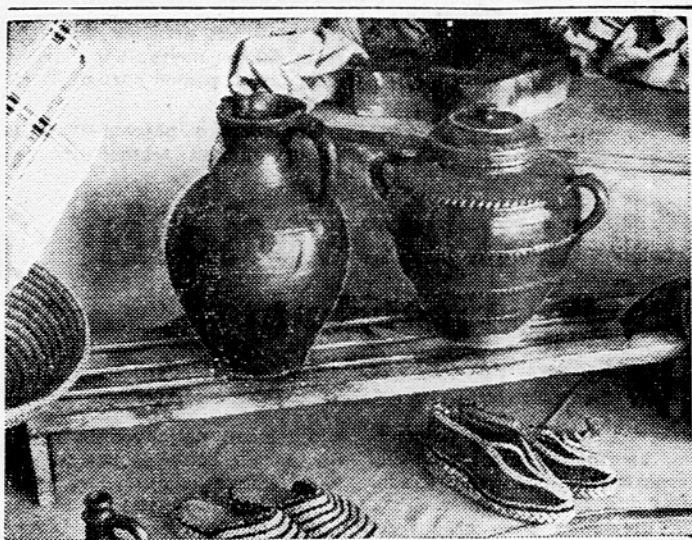
V »Slov. poročevalcu« št. 70 z dne 24. marca 1953 smo v vesti pod naslovom »Pomoč ameriške verske organizacije Jugoslaviji« pomotoma objavili, da je semensko pšeno darovala ameriška verska organizacija v New Yorku — Nacionalni svet katoliških cerkev, kar ni točno. Semensko pšeno je darovala Svetovna cerkvena zveza. Zveza preko Zveze kršćanskih cerkev, New York.

napačnih informacij od strani naših nasprotnikov v inozemstvu. Prepričan pa sem, da bo končno vendar tudi ta zadeva rešena ooma med obema taborama na pravičen in prijateljski način, kakor smo rešili že toliko drugih perečih problemov.«

Zeljo za nadaljevanje razgovorov je izrazil g. Ivan Alt, župnik v pokljuju v Ptuj, z naslednjimi besedami:

»Vsak trezno misleč duhovnik bo podprl akcijo, da se odnosi

uredijo, saj je to edini izhod, da pride do normalnega sožitja med cerkvo in ljudsko oblastjo. Razgovori naj izpopolnijo, česar ni, kakor si želimo. V zakonu je vse, kar kolikor toliko zadovoljuje sedanje razmere, ki pa se bodo gotovo izboljšale, ko se doseže sporazum. Za dosedanje domače ureditve številnih vprašanj med državo in cerkvo so bile uspešne in bi z dobro voljo tudi v bodoče lahko rešili še vsa ostala nerešena vprašanja.

V Prekmurju je v zadnjih letih močno oživela domača obrt, ki postaja v nekaterih prekmurskih vaseh prav trdna gospodarska dejavnost vaščanov. V tej obrti so poleg tkalstva posebno znani lepi prekmurski izdelki iz glin in izdelki iz ličja. — Na sliki: Značilni izdelki iz glin in ličja.

Stiki jugoslovanskih sindikatov s sindikalnimi organizacijami v tujini

Beograd, 30. maja. Letos bodo zastopniki naših strokovnih sindikatov prisostvovali več kongresom sindikatov in zahodnoevropskih državah. Centralni odbor sindikata kemikov je prejel povabilo, naj pošlje svoje zastopnike na kongrese kemikov Velike Britanije in Norveške. Delegati jugoslovanskih strokovnih sindikatov so bili povabljeni na kongrese sindikatov tekstilcev Zahodne Nemčije v Augsburgu. Sindikata usmarnskih delavcev Zahodne Nemčije v Stuttgartu, federacije kadrov (avtomatni sindikat uslužbencev) v Franciji, sindikata poštinih in telegrafskih uslužbencev ter sindikata prosvetnih delavcev Zahodne Nemčije. Sindikat lesnih delavcev Jugoslavije je prejel povabilo, naj pošlje svoje zastopnike na kongres sindikata lesnih delavcev Švedske in Stockholmu in na kongres sindikata lesnih de-

lavcev Zahodne Nemčije v Hamburgu. Vsi ti kongresi bodo po večini meseca junija. Delegacija krajevnega sindikata nega sveta v Beogradu bo sredi junija vrnila obisk sindikata pokrajine Liegea v Belgiji, čigar delegacija se je nedavno mudila v Beogradu.

Zdravniki iz Beograda, Zagreba in Ljubljane bodo obiskali Črno goro

Beograd, 30. maja. Zveza zdravniških društev FLRJ bo ob sodelovanju zdravniškega društva za Črno goro priredila prihodnji teden »medicinsko-kirurški teden«, v katerem bo sodelovalo 14 najbolj znanih specialistov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Med njimi bodo tudi profesorji beograjske, zagrebske in ljubljanske med. fakultete: akad. Kosta Tođorović, Milutin Đuričić, Vojislav Stojanović, Sinisa Tasovac, Cedomil Plavšić, Bogdan Brečelj in Arpad Han. V Črni gori bodo imeli več predavanj za zdravnike o najnovejših uspehih v zdravljenju nalezljivih in drugih boleznih, na Ljudski univerzi na Cetinju pa nekaj popularnih predavanj o praktičnem delu. Izvršili bodo tudi nekaj operacij in pokazali praktične vaje. Danes je bil končan kardiolški teden srb. zdravniškega društva, v katerem so sodelovali tudi inozemski strokovnjaki. Strokovna dela o najnovejših dognanjih za zdravljenje srca sta predvajala profesor dr. Holzmann iz Cürha in prof. dr. Lengere iz Pariza.

Obisk slovenskim izseljencem v Zahodni Nemčiji

V četrtek sta odpotovala na obisk k našim izseljencem v Zahodno Evropo podpredsednik Slovenske izseljenske matice, član izvršnega sveta Tomo Brejc in sekretar Izseljenske matice Zima Vrščaj. Na obisku bosta mesec dni ter se bosta začela v Franciji, Nemčiji, Belgiji in Holandski, kjer se nahajajo skupine slovenskih izseljencev. Največ izseljencev je v Zahodni Nemčiji okrog 25.000 ter v Franciji okrog 7000.

GÖTEBORG. Pogled na stari del mesta ob Stora Hamnkanalet. Značilnost tega mesta so stavbe velike arhitekturne vrednosti.

TÄLLBERG, 21. maja. — Po tridnevem krizanju, odkar smo odpotovali iz Stockholma po državi, da bi spoznali pokrajino tisočih jezer med ravninskimi gozdovi, smo se pozno sinoči ustavili v Tällbergu, na obali enega izmed najlepših švedskih jezer. Pravočrpal človek tu nikoli ne ve, kdaj je pozno ponoči, saj smo prišli, ko je bil še dan ob pol desetih zvečer, zjutraj pa se zdani že okrog dveh. To so švedske bele noči, nikoli bolj temne, kakor je pri nas ob mraku.

Do zdaj smo videli mnogo, pre mnogo, kar preveč, da bi lahko sledili in sprejemali vase pri njih hitrih spremembah, ki jih povzroča naše neprestano potovanje. Od-

kar smo prišli na Švedsko, je ni imeli prilike, da bi se naspali in se najbrž do povratka tudi ne bomo. V nedeljo pred odhodom na to potovanje, smo si dopolnili ogledali šole, biše upoštevanje in nekatere druge socialne ustanove, popoldne pa smo se odpeljali v Runo, kjer so švedski sindikalisti zgradili moderno sindikalno šolo, ki sprejema berači tudi po 200 pol študentov (o ureditvi in principu te šole bom pisala v posebnem članku). Tam so nas posebno toplotno sprejeli rektor te šole z zadnjimi slusatelji, s katerimi smo se zadržali v pomenku nekaj časa po kosilu in zvedeli od njih marsikaj zanimivega. Po povratku v mesto nam je priredilo prijeten večer

Na Švedskem v času belih noči (Od našega posebnega dopisnika)

švedsko društvo prijateljev nove Jugoslavije. V napitnicah, v prepevanju naših in švedskih pesmi, v medsebojnih razgovorih smo spoznali, da je Švedom nova Jugoslavija blizu, da precej dobro poznajo naše razmere in prilike in da nas zaradi naših naporov za rešitvijo srečno bodočnost iskreno občudujejo. Ta večer nam bo vsem ostal v globokem spominu, saj se nas je vseh globoko dotaknil. Srečali smo se na tem sprejemu tudi z nekaterimi našimi ljudmi, ki so tu na poklicnih praksah. Z veliko in prav nenasičljivo radovednostjo so nas spraševali po vseh iz domovine, po znanjih in svojih. Bilo nam je, kakor da smo srečali kos domovine, prav tako nam, saj je arhitektka Marijana iz Ljubljane iskreno vzdihnila s Cankarjem: »O, domovina, ti si kakor zdravje,« ko je govorila kako neizmerno si želi povratka domov, da je, vsa bolna od tega breptenja.

Ta teden se je začel z obiskom tovarne porcelana za sanitetke in gospodinjstve potrebe in keramičarje v Gustavbergu blizu Stockholma, kjer smo se zamudili ves ponedeljek dopoldne. Ogledali smo si potek proizvodnje in oddelek za proizvodnjo kadi za kopanje ter drugih sanitarnih predmetov, najdlje pa smo se zadržali v porcelanskem oddelku za gospodinjstve potrebe ter umetnostnokeramične. Iz tega oddelka ženske, kar nas je bilo, (z namu

Madžarske šole v Prekmurju

Na 14 osnovnih šolah in nižji gimnaziji se vzgajajo madžarski otroci v materinem jeziku. Na Madžarskem pa nimajo Slovenci nobene šole

V Prekmurju imamo ob madžarski meji 4 pasove vasi in naselij, v katerih živijo naši državljani, ki so skoraj v celoti ali le delno madžarske narodnosti. Ti pasovi so med Hodošem in Domanjčevci, Prosenjakovi in Metvarjevci, Dobrovnikom in Genterovci ter skupina okoli Lendave, ki je največja. Trenutno je v teh krajih skupno okoli 1240 šoloučencev otrok madžarske narodnosti. Ti obiskujejo pouk na 14 osnovnih ali osemletnih šolah, kjer je 26 manjšinskih oddelkov. Na 7 šolah so poleg madžarskih tudi slovenski oddelki, med tem ko na ostalih 7 šolah sploh ni slovenskih oddelkov.

Pouk v manjšinskih oddelkih je v madžarskem jeziku. Slovensčina je od II. razreda dalje uvedena le kot učni predmet. Vsi učitelji v manjšinskih oddelkih so madžarske narodnosti.

Iz te široke šolske mreže, kakor tudi iz sestava učiteljskega kadra, lahko ugotovimo, da je slehernemu otroku madžarske narodnosti dana možnost, da se izobražuje v svojem materinskem jeziku. Če pa pogledamo čez mejo n. pr. v Porabje, kjer živijo Slovenci še v strnjnih vaseh, vidimo, da so tam izključno madžarske šole, da se tam otroci v materinskem jeziku prav ničesar ne uče, pač pa jim že v prvem razredu trpajo v mlade glave poleg madžarske še ruščino, torej dva tuja jezika. Smatram, da je to njihovo početje za narodnimi manjšinami eden izmed temeljnih dokazov informbirojske ne-moralnosti in diskriminacije. Naši državljani Madžari vse to dobro vidijo, zato pa si nikogar, ki bi si želel tuja čez mejo.

Našim madžarskim otrokom je omogočena nadaljnja izobrazba v materinskem jeziku na nižji gimnaziji v Lendavi, kjer imamo slovenske in madžarske vzporednice v vseh štirih razredih. Tudi tukaj je slovensčina v madžarskih vzporednicah samo predmet. Ta šola ima že dovolj učiteljskega kadra, da more nuditi madžarskim učencem kvaliteten pouk v njihovi materinščini. Če želi madžarski učenec nadaljevati študij, se lahko vpiše na razne madžarske srednje šole v Vojvodini.

Ob vpisu novincev v naše manjšinske šole, upravitelj ne sme vpisati novince madžarske narodnosti v slovenski oddelke. Sele, če prinesejo starši pisno izjavo, da želijo svojega otroka vpisati v slovenski oddelk, jim more upravitelj ugoditi. Včasih se zgodi, da hodi posamezen slovenski otrok v madžarski oddelk, ker na šoli ni slovenskega oddelka. Take otroke učitelji, ki v osnovah obvladajo slovenski jezik, posebej poučujejo slovenske branja in pisanja. Saj na splošno velja zahteva: nobenega madžarskega otroka ne smemo in ne smemo sloveniti, kakor tudi ne dopuščamo, da bi slovenske otroke še naprej pomadžarjali.

Kot nas povsod pri delu spremljajo razne težave, tako jih ne pogrešamo tudi v manjšinskih oddelkih. Eno izmed osnovnih težav nam povzročajo učbeniki, pisani v madžarsčini. Pri nas jih ne moremo tiskati, ker je število otrok premajhno in bi bili učbeniki predragi. Zato jih dobivamo iz Vojvodine. Ti pa so v prikazovanju pokrajine in življenja večkrat nepri-

merni za Prekmurje. Druga težava je v tem, da jih redkokdaj dobimo ob pravem času in v zadostnem številu.

Naslednja nadloga, ki tare skoro vse naše šole v Prekmurju je nizka organiziranost šol ali z drugimi besedami povedano, skoraj vsaka vasa ima svojo šolo. Zato je nujno, da ima vsak učitelj v takih šolah že v osnovni šoli v svojem oddelku najmanj po dva razreda, ki ju mora istočasno poučevati. Takšno delo je seveda težje, saj mora večino učnih ur deliti na polovico, ter tako le potasi napreduje z učno snovjo. Čeprav je OLO že sprejel sklep o reorganizaciji šolstva, po katerem bodo manjše šole ukinjene in združene v večji v raznih središčih, ga ne moremo izvajati, ker je to povezano z velikimi materialnimi izdatki saj moramo

zgraditi mnogo novih šolskih poslopij. Sedanje šolske zgradbe so majhne saj so še iz dobe bivše avstro-ogrške monarhije, ki je imela tukaj svoj izrazit sistem razdrobljenega šolstva.

Vsekakor pa čutimo veliko moralno zadoščenje, da smo dajali našim manjšinam vse pravice, ki smo jih mogli nuditi v danih pogojih. Pri tem se nehoti spominjam Koroških Slovencev in njihovih otrok, kako se šolajo. Pred letom dni sem videl, kakšni so tam materialni pogoji, ki so seveda večji od naših, videl sem pa tudi, da so pravice tam za naše ljudi — posebno kar s šolstva tiče — silno skromne. Nimajo slovenskih učbenikov, poučujejo pa večkrat ljudje, ki slovenščino skoraj ne znajo. Zato sem prepričan, da bo naš način dela z manjšinami rodil v bodočnosti tudi drugod svedove za naše manjšine izven meja. Ne smemo pa stediti truda in sredstev, nenehno moramo razvijati naše šolstvo in s tem seveda tudi manjšinsko šolstvo.

F. Rogl.

ŠPORT

EVROPSKO PRVENSTVO V KOSARKI

Francija: Jugoslavija 56:39

V III. kolu finalnega tekmovanja na evropskem kosarkarskem prvenstvu v Moskvi se je Jugoslavija pomerila z reprezentanco Francije. Po nepričakovani zaslugi in pomembni zmagi nad CSR, je bilo pričakovati, da bodo naši igralci tudi v borbi s Francijo dosegli ugodnejši rezultat. Francozi so ubrali boljše taktiko in zmagali 56:39 (25:18).

Tretji razporedni poraz je doživela CSR, ki jo je večeraj premagal Izrael 59:53 (29:25).

V tekmovalju za plasma od

9. do 17. mesta je Nemčija premagala Dansko 51:31, Libanon Švedsko 76:43, Romunija pa Belgijo 60:55.

Egipt po zgledu Libanona

Poročila iz evropskega kosarkarskega prvenstva v Moskvi pravijo, da se je tudi vodstvo Egipta odločilo bojkotirati izraelsko reprezentanco. S tem se je upanje odločilo Egiptanov na boljši plasma precej zmanjšalo. Ni pa izključeno, da ga bo Mednarodna kosarkarska federacija kaznovala.

Egipt je predčerašnjim zvečer izgubil tekmo z Madžarsko 50:59 (25:41).

Mednarodna konjeniška turnirja v Nici in Rimu

Nemski jahač Fritz Thiedemann na »Meteorju«

Letošnja sezona mednarodnih konjeniških turnirjev se je začela s turnirjem v Nici, ki je trajal od 18. do 27. aprila. Udeleželi so se ga jahači Francije, Italije, Španije, Portugalske in Angije. Dvakrat je zmagal olimpijski zmagovalec Francoz Jonquères d'Orliola na konju »Vollette«.

Po enkrat pa so zmagali Španec grof de Albuquerque šef angleške ekipe Wilfrid White na »Nizelfili« in dva jahača iz Kambože. Nemski jahač Britz Thiedemann na »Meteorju« je bil lani na olimpiadi tretji, je dosegel v Rimu tri prva mesta.

V kategoriji TB, imenovani »Prix Col. Conte Sandro Bettone« sta končno ob povišanju ostala še Thiedemann in Belgijec Polffé, ki sta za končno zmago skakala čez 1,95 m visoki zid in še čez 2 m visoko zapreko. Zmagal je Thiedemann. Razen njega so bili najboljši olimpijski zmagovalec Francoz Jonquères d'Orliola na »Violette«, Italijana brata Pietro in Raimondo D'Inzeo, prvi z »Urguayem«, drugi z »Meranome« ter Nemec Winkler na »Halle«.

V »Prix des Nations« so zmagali Italijani pred Nemci, Francozi in Angleži v šampionatu mladih jahačev pa ekipa Francije pred Italijo.

Glede na šampionat konjev »skakalci« vsega sveta, ki bo od 13. do 20. junija v Parizu, so ti rezultati tem bolj zanimivi. Kaže, da bodo od evropskih jahačev imeli glavno besedo Italijani brata D'Inzeo, Nemec Thiedemann, Francoz d'Orliola, Angleži White in Španec Dominguez.

Proleter ali Odred?

Nogometno prvenstvo v hrvatsko-slovenski ligi se bliža koncu. Prvo mesto v tej konkurenci si je že zagotovil osipejski Proleter, ki je hkrati tudi izmed udeležencev v kvalifikacijskem tekmovanju za vstop v zvezno ligo. Izmed slovenskih klubov je temu cilju najbližji Odred, ki na bo moral v današnji tekmi pospraviti obe točki, če si note zagotoviti to pravico. Tekma bo ob 17 na stadionu Odreda s predmetkom ob 15.30 Graficar: Odred (mladinci).

Ostale tekme tega kola: Metalac: Slavija, Kvarner: Zelezničar, Branik: Rudar, Tekstilac: Šibenik.

PRVENSTVO SLOVENIJE

V VI. pomladanskem kolu zahodne skupine bodo igrali teke: Slavija: Korotan, Postojna: Izola, Proleter: Zelezničar, Gregorčič: Krmi. Vzhodna skupina: Kovinar St.: Klavdivar, Mura: Kovinar M., Aluminij: Drava, Nafta: Zelezničar.

V II. kolu kvalifikacijskega tekmovanja za vstop v republiško ligo bodo danes igrali: Slovan: Domžale (ob 10 na igrišču Slovan: pred-tekmo), Sežana: Dobrna, Ločani: Branik.

GIRO D'ITALIA

Koblet pred končno zmago?

Auronzo, 30. maja. Današnja XVII. etapa Vincenza-Auronzo (158 km) je zopet dobil Italijan Monti, ki je v sprintu premagal svojega rojaka Beneditija iz Švicarje Kobleta 5:21.5. Nato je sledil z zamudo 29 sekund Francoz Geminiani, 41 sekund pa Belgijec Ockers. Seže za njim je prišla večja skupina dirkačev, ki je zaostala za zmagovalcem 1:04. V njej sta bila tudi Coppi in De Santi, ki sta tekmo ob 17 na stadionu Odreda s predmetkom ob 15.30 Graficar: Odred (mladinci).

Po današnji etapi ima Koblet 1:59 naskoka pred najnevarnejšim tekmecem Coppijem in s tem največ upov na končno zmago. Časi vodilne trojice v skupnem plasmanu so naslednji:

1. Koblet (S) 101:48:05, 2. Coppi 101:50:04, 3. De Santi (oba I) 101:50:26.

Odbojbarska reprezentanca Jugoslavije je na gostovanju po Turčiji premagala Bejglu 3:0.

Kosarkarska tekma za žensko prvenstvo Slovenije med Svobodo (Trzin) in ZASK (Ljubljana) 10. junija igraju po Čekinih v skladu s prvotnim rekord v klasičnem prvenstvu planjanu na 100 jardov je dosegel Sved Brock s časom 1:04,2.

Vanda Skodnik

Beleške o celjskem festivalu

Med predstavami Prvega slovenskega gledališkega festivala, k. se v Celju vrste že od 19. maja in ki vztrajno gledalcu lahko nudijo doslej edinstven pregled nad dejavnostjo naših poklicnih odrov (vsi sodelujoči prihajajo praviloma s svojimi letošnjimi najboljšimi uprizoritvami), smo vsaj nekateri morda z največjim zanimanjem pričakovali predstavo. Presernovega gledališča iz Kranja, ki je pred nedavnim uprizorilo Tennesseeja Williamsa dramo v enajstih prizorih *Tramvaj »Poželenje«* in z njo zamenjalo v prvotnem festivalskem programu navedeno Gorkega Na dnu. (Na dnu je kritika imenovala za najvišji dosežek tega gledališča). Obe predstavi sta bili popoldne in zvečer v soboto 23. maja.

Kranjčani so nedvomno vede zbudili. pozornost s svojo izbiro, saj *Tramvaj »Poželenje«* po svoji izvirnosti (morda bolj kurioznosti) in aktualnosti daleč prednjači pred ostalimi festivalskimi uprizoritvami. — Po vdoru in zmagi ameriške proze za evropskim trgu je podoben zmagovalen pohod po evropskih odrih doživela sodobna ameriška dramatika. Zlasti letos je doživela pomembno uprizoritev (za nas) tudi na slovenskih odrih in sicer troje del, ki sodijo med najbolj znamenita. Med slednjimi v vsakem pogledu dominira Millerjeva tragedija *Smrt trgovskega potnika* (Drama SNG) sledila ji je Tennesseeja Williamsa *Steklena menažerija* (Mestno gledališče iz Ljubljani) in končno že imenovana drama istega avtorja v Kranju.

Ze in zlasti pri *Stekleni menažeriji*, ki je po nastanku nekaj let starijša, smo lahko ugotovili zgodovinske vires Williamsove dramatik. Literarno uho je v njej ujelo najbolj pisane odmeve evropskih piscev od, recimo, Strindberga, Čehova, Čechovljeva pa do vrhov ekspresionizma, med dramaturško tehničnimi vplivi pa ima važno besedo še film. Med avtorjevimi revizijami jih najdemo celo vrsto, ki jih je Evropa »že davno zavrgla«, številne njegove motivacije je »že davno preobdelala«, njegov »banalni sentiment je »že davno preobdelala« (zgubila) itd. Toda v vsem tem je istočasno ključ njegovega uspeha: vse te preizkušnje literarne vrline je znal z nekakšno tipično ameriško prostodušnostjo, rekel bi brutalno naivnostjo povezati in spojit v čvrst konglomerat. Pravim: konglomerat (ali lepše: mozaik), kajti, poredka posameznih vrvin so še preveč nazorna. (Miller je stopil v tem korak dle: Smrt trgovskega potnika je oblikovala večja izpovedna in stvariteljska moč, z večjo enovitostjo ima daleč dragocenejšo izvirnost). Nekaj je v tej dramatik, kar verjetno predvsem evropskega gledalca: vera in zapiranje v silo preproste in neposredne predstave, v moč vsakdanje besede, ki sta res pretvorjeni v originalno umetniško spoznavno metodo. Osuplja in vsaj začasno osvaja njen otipljivi in nekoliko sentimentalni humanizem, ki je znamenje prebujene, toda še ne razvite družbene zavesti.

Medtem ko je *Steklena menažerija* napisana na miniaturno in krhko temo, toda v celoti komorno izpeljana in po svoje fino izčlenjena, je *Tramvaj »Poželenje«* po svoji motiviki s. snejši, njegova simbolika širša in bolj osnovana, njegov slog strožji, njegova dramaturgijska stabilnejša, istočasno pa spet kaže značilno nesorazmerja in pomankljivosti, nekatere celo poudarjajo. Poleg čisto formalnih (dolgovznosti — posledica monotonija, nesorazmerno dolga ekspozicija), tudi globlja nesoglasja: nesoglasje med zelo specialnim sujetom in patetično gradnjo, nesoglasje med drastičnimi poantami in elegičnim razvojem dejanja, nesoglasje med specialno stvarnostjo dialoga in visoko odmaknjeno simboliko ter podobno.

Dejal bi, da je ta dramatika zamniva, poučna, da je razumljivo, da je obredla svet, da je prav in koristno, da jo igramo pri nas

in da ima v sebi zdrave krali, ki bodo z razvojem ameriške družbene zavesti, lahko in zelo verjetno dozorele v strnjeno in markantno podobo.

Za gledališče, kakršno je kranjsko, je to in tako delo trd oreh Ves ustroj tega dramskega načina zahteva homogen in ubran ansambel. Vse dogajanje sloni na konverzaciji, ki je sicer preprosta in eroumna, toda stilno in vsebinsko zelo občutljiva. Ze s tem je bil kranjski kolekt. v postavljen pred opazen problem. Poglavna peza dela in odgovornosti je padla na režiserja. Andrej Hieng se je moral v danih možnostih zadovoljiti s tem, da je odsko obdelal večje komplekse. Toda le na ta način je lahko heterogeni igralski material usmeril v smotno celoto. Njegova zamisel je bila vseskozi solidna. Osrednjo in izredno naporno vlogo Blanche je igrala Mara Cernetova. Pokazala je nenavadno pravičnost, celo studioznost in dostavil bi — poštovanost, kajti vloga komaj odgovarja rje-nemu igralskemu značaju, še enkrat pa je treba poudariti, da je kljub temu z invencijo in znanjem ustvarila zelo dostojen lik, ki v uprizoritvi primerno dom.nira. Njen partner Stanley je bil Jože Pristov, ki ni mogel doseči predpisane demonične brutalnosti. V ostalih vlogah so nastopili: Klio Maverjeva kot Stella, France Trefalt kot Mitch, Jože Kovacik kot Steve, Marijan

Dolinar kot Pablo, Vera Blánč Kalanova kot Eunice, Janez Erben kot Inkasant, Mirko Cegnar kot Zdravnik, Angelica Hlebecetova kot Boln.čarka in Nada Bavdaževa kot Mehikanka. Prijetno sceno je zasnoval Sveta Jovanovič.

Uprizoritev bi težko označili kot v celoti neuspešno. Vendar se mi zdi, da je bil trud nesorazmerno z uspehom. Menim, da umetniškega vodstva k tej izbiri repertoarja ni nagril toliko realen razvoj gledal.šca in njegove potrebe, kolikor določena bolj ali manj abstraktna načela repertoarne politike. Za mlado poklicno gledališče je *Tramvaj »Poželenje«* resnično trd oreh. Tudi v okviru festivala bi Kranjčani nedvomno izraziteje pokazali svoje odlike z ustrežnejšim, popularnejšim ali, če hočete manj bizarnim delom. Tako pa je bil pomen teh predstav bolj deklarativen kot stvaren.

Naslednji dan, v nedeljo je gostovala v Celju ljubljanska Opera. Popoldne ob štirih je bil izven festivalskega abonmaja koncert opernih arij, ki ga je poleg solistov izvajal operni orkester pod vodstvom dirigenta dr. Danila Svare. Arije in ansamble, z Rossinijevega *Seviljskega brivca*, Verdijevega *Rigoletta*, Bizetove *Carmen*, Verdijevega *Trubadurja* in Smetanove *Prodanje neveste* so peli Sonja Hočevar, Gašper Dermota, Maru-

ša Patik, Franc Langus, Sonja Drakslar, Nada Vidmarjeva, Drago Cuden, Elza Karlovac, Matija Skerdevič, Janez Lipušček in Friderik Lupša. Koncert je ponovno pokazal, da razpolaga naša Opera z vrsto izbranih solistov kakor le malo katero gledališče. Skoda je, da je bil obisk tako skromen, pr. sotni pa so lepo petje iz srca nagradili.

Tem večje zanimanje je že dalj časa vladalo v Celju za predstavo Puccinijeve opere *Madame Butterfly*, ki je bila v nedeljo zvečer. V glavnih vlogah so peli V. lma Bukovecva, Sonja Drakslarjeva in Rudolf Franc. V Trenopolje ni hiši je predstava doživela prodoren uspeh. Podobno priznanje je v ponedeljek doživela predstava Dvojakove Rusalke.

Medtem se je festival nadaljeval ves teden. Mestno gledal.šce iz Ljubljane je igralo Srečne dneve, Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora Budakov Metež, ljubljanska Drama pa Linhartovega Matiček. Nocoj zaključujejo festival Celjani s slavnostno predstavo Kreftovih Celjskih grofov.

Prvi slovenski gledališki festival je bil široko zasnovana in dobro organizirana prireditve, ki bo v prvi vrsti obogatila celjsko gledališko kulturo, pomeni pa spodbudno dejanje in vzor za celotno naše odsko življenje in dogajanje.

Tv.

KONCERT RADIA LJUBLJANE

Ljubljanska radijska postaja je pred kratkim priredila koncert za Zvezo borcev in za Društvo rezervnih oficirjev. Koncert sta izvajala dva radijska ansambli, t. j. Ljubljanski komorni zbor, ki je bil že pred daljšim časom ustanovljen v okviru naše radijske postaje, pa je sedaj prvič javno nastopil, ter orkester Radia Ljubljane.

Naš radijski komorni zbor je imel na sporedu najprej nekaj izvršnih posvetnih pesmi iz pozne renesanse skladateljev Dowlanda, Hasslerja, Donattija, Marenzia, znamenitega italijanskega madrigalista, Gastoldija in končno tudi Haydna, ki ga kot zbornega skladatelja (a ne čepela) skoraj ne poznamo. Izvedba je bila na zelo lepi višini. Dobra je v tem zboru intonacija, plastika občutljivih homofonih barvnih odstavkov je vsaj prav izredno uspešno podana. Zbor šteje približno po osem pevcev za vsak glas in ker je izbira članov zelo skrbno pretehtana, tvorijo zbor lepo zaokroženo enoto, ne da bi bile posamezne skupine glasov premočne ali prešibke. Odlični so solisti, predvsem Gašper Dermota, s krasnim timbrom svojih materialov, ki se v mehkobi, čistosti in prav posebnih barvi lahko stavi med naše najboljše glasove. Pevci so sploh zelo dobro izbrani in čisto gotovo je, da smo v našem krizu v pevskih materialih, ki je pretih med leti 1950—1940, da ustavi sveži dotok dobrih glasov v zbor. Sicer pa so v tem zboru večinoma solani solisti, med njimi kot barvno pač najplešči lirčni ali Sonja Drakslarjeva, ki je izvedla ob spremljavi orkestra in moškega zhora malo znano Brahmsovo Rapsodijo (dirigent Cipci).

Drugi del koncerta je v zbornem delu prinal nekaj zanimivih slovenskih uvitov. Kot posebno pomembna ženski zbor namreč karakterizirata *Svarova »Sirota Jerica«*, ki zlasti v začetnem delu nadvse točno in res doživljeno podaja ubranost narodnega besedila. Proti koncu bi se skladba morala dati s kakim nesebam interpretativnim prijemom, morda z večjo, zelo pazljivo plastiko ali s čim sličnim ohraniti v tisti napetosti, kakor je napisan začetek. Ravnikov mešani zbor »Jezero je lepa, lirčno — barvita in čustveno močna skladba, ki je pravi bisser prevajaljšev se harmonij. Skladatelj ravno z akordičnimi sredstvi odlično slika predmet, ki je bil že tolikim skladateljem snov za umetniško, v tako gostoto oblike in motivike podana, da je veselje poslušati to zdravo, krepko in vendar vselej originalno glasbo. Arnič ima v sebi neverjeten razpon doživljaja, če pomislimo na njegovega »Kisa« v primeri s to »Pustnost. Milim, da skladatelj šte sedaj prihaja do tiste zrelosti, ki zajema ravno s pravo mero pri ustvarjanju.

Orkester je v bistvu filharmonični orkester, ker pri naših pičlih kadrih dosti drugače tudi biti ne more.

Pod vedno zanesljivim, muzikalnim vodstvom dirigenta Cipicja je izvajal Mozartovo uverturo k »Carobni pisalnici« in na koncu Brahmsovo »Zumberko rapsodijo. Skladba je manj rapsodična, ker folklorno tematiko bolj prireja kakor razvija, a je v njej predvsem karakter »Zumberke« folklorne med belokranjsko in hrvaško zemljo zelo dobro zadet.

DELO SVOBODE V SEŽANI

Ob obisku tovariša Borisa Ziherla

Prav je, da se tudi naša »Svoboda« oglaš, saj je zadnje čase res nekoliko oživila ter pokazala javnosti uspehe svoje bolj ali manj tute, da he dejavnosti ter tako dokazala, da je zvesta nalogam, ki si jih je postavila ob svoji ustanovitvi konec novembra lanskega leta.

V prizadevanju, da prispeva svoj delež pri vzgoji našega delovnega človeka, ima društvo v načrtu polje tovrstnih tečajev v jeseni — tudi v našem predavanju. V ta namen se je 29. aprila vabila društva odzval član izvršnega sveta LRS tovariš Boris Ziherl, ki je poslušalce razumljivo in preprosto govoril o društvenih nalogah »Svobode«, o pojmu kulture o kulturi kot vladovni nadstavi vsakokratnega vladajočega razreda, o ustvarjalci kulture in vrednosti kulturne dediščine, o odnosih izobraženec do družine, do delavcev in obratno, o nujnosti medsebojnega sodelovanja, o potrebi izobraževanja in prizadevanju ljudske prosvete za splošen dvig izobrazbe delovnih ljudi. Poudaril je, kako je to potrebno posebno v primorskih krajih, kjer so našega človeka tuje in sovražne oblasti oropale narodnostnega ter kulturnega udejstvovanja v kakršni koli obliki ter tako zavirale za 25 let ljudskoprosvetno delo, ki je bilo prej v najplešči razmisli, celo bolj razbujeno kot drugod po Slovenskem.

Nazvotji so z velikim zanimanjem sledili predavateljevim besedam. S posebno hvaležnostjo so sprejeli plemenito gesto tov. Ziherla, ko so izvedli, da je našemu društvu podaril večjo zbirko knjig.

Toda se kaj o našem delu v okviru »Svobode« marljivo vadi dva pevka zbora: mešani pevski zbor in mladinski. Prvi šteje 50 članov in je pod vodstvom nemorne pevovodje tov. Kjudra našiniral celo vrsto pesmi ter z njimi s prav lepim uspehom nastopil na dveh samostojnih koncertih. Zbor je gostoval v večjih krajih okraj, kot v Divači in Hrenovljah. V načrtu ima še ostala gostovanja po središčih našega okraja ter gostovanja drugod.

Mladinski pevski zbor šteje približno 60 članov in ga vodi tovariš Zdravko Trnovec. Ta zbor je bil šele pred kratkim ustanovljen, vendar vesno vadi in se vztrajno pripravlja na svoj prvi nastop. Izralska družina je uprizorila »Operacijo«, prednjanko Mire Mihelčeve, v režiji tov. Barčiča in Zvana. Vsi izrekli so svoje vloze igralni naravno in prepričljivo, želeli je le, da bi jih še večkrat videli na odru.

Clani lutkovne sekcije so doslej uprizorili eno otroško igrice na zasilno zgrajenem odru. Imajo pa na-

Instrumentaciji štejem v dobro, da ni iskana v kakšnih posebnostih, ki bi ne spadale k tej tematiki, je pa sočna, barvita in zvočno dobro pretehtana.

Dirigent zbora, Milko Škoberne, zasluži posebno pohvalo za svoja prizadevanja v vzgoji komornega zbora kakor tudi za izvedbo novih slovenskih del, ki se jih z vsem pogumom, ki je zanje potreben, loti prepričevalno in z uspehom.

Marijan Lipovšek

Skladatelj Emil Adamič

(Ob odkritju spominske plošče)

Skladateljsko delo Emila Adamiča začel je v času Novih akordov, ki jih je idejno usmerjal Gojmir Krek ter z njimi hotel v slovenski glasbi uveljaviti moderna zahodnoevropska glasbena naziranja. Svoje težnje je Krek tudi uresničil: kar sta ob prelomu v novo stoplejša začela Risto Savin in Josip Ipavec, je on praktično in teoretsko načrtno razvijal, širil in poglobljal ter mlademu skladateljskemu rodu z Lajovcem na čelu kazal pot. Slovenska glasbena moderna je začela z velikim poletom svoje obdobje, ki je v nadaljnjem razvoju dalo bogate sadove.

Novim ustvarjalnim pogledom je pozorno prisluhnili tudi Adamič. V začetku svojega skladateljevanja je sicer bil romantičen. Bil pa je dovolj razgledan, da se je prvotnih vplivov kmalu otresel, in temu je mnogo prispel prav Krek. Tako si je Adamič postopno prisvajal ustvarjalna načela nove romantike, impresionizma in kasneje delno tudi ekspresionizma, njih pridobitve plodno združeval in v sebi povezal vse, kar se je skladalo z njegovimi občutji ter nazori. Poleg Lajovca, Kreka in Savina je tudi

še tekst. Tesno se je vezal s konkretno vsebino, kar ga je vodilo k temu, da na področje absolutne glasbe skoraj ni posegal. Njegova forma je preprosta, jasna. Svoji glasbi je dal nekaj, česar ne zmore vsak skladatelj: pristen ljudski ton, ki ga razodeva tako spevna melodika kot nekompl. cirana, čep. tudi moderna harmonska zasnova. V pravem, čistem pomenu besede je bil ljudski skladatelj. Njegove pesmi so segle in še danes segajo v srce širokim množcam, kmalu so se priljubile in naglo popularizirale. V njih je znal ohraniti elementarno čustvenost, ki ga je vodila k širokemu ljudskemu izrazu. V tem je največja odlika, sočasno pa tudi izvirnost njegovega glasbenega izraza.

Adamič je napisal mnogo zborov, med katerimi so zlasti znani Vragova nevesta, Smrt carja Samuela, Svatočske pesmi in vrsta drugih. Posebni pomen imajo njegovi tvorbi mladinski zbori, ki so močno prispevali obsežnemu ter kvalitetnemu razvoju slovenske mladinske zborovske glasbe pred drugo vojno ter so svoj vpliv razširili tudi v naš čas. Manj so Adamiča zanimali samospevi. Kar jih je ustvaril, pa so kompozicije z globokim,

zbor. Bil je zelo vsestranski in poznal ter doumel je potrebe naše glasbene reprodukcije v širokem smislu besede. Tudi to ga je vodilo k ustvarjanju na tako različnih kompozicijskih skladenih so posebno znane Otroška suita, Tatarska suita, scherzo za veliki orkester Potkan ples ter suita Iz moje mladosti.

Ze nazivi nekaterih instrumentálnih skladb kažejo, da je Adamič skladal predvsem v smeri programske glasbe. Najbolj so ga zanimali snovi, ki jih je mogel oblikovati s svojim pestrim glasbenim čopcem. To potrjujejo tudi njegove komorne skladbe, tako tudi znani ljubljanski akvareli. Smisel za zvočno slikanje in nagnjenost k programatiki sta ga spodbujala tudi k ustvarjanju odrske glasbe. Napisal je glasbo k raznim ljudskim igram, proti koncu življenja pa je mislil tudi na opere. Zdel je napisati opero Skrb in Smrt v duhu folklorne motiv. ke ter mladinski opero. Smrt pa ga je prehitela in svojih namer ni mogel uresničiti.

Adamičevo skladateljsko delo je bilo zelo plodovito in kvalitetno, izraz tvorca, ki je iskreno doživljal. Njegov pomen za slo-

Peter Adamič: Lošinj

on vrašal v slovensko glasbo nove prijeme kompozicijske tehnike ter izraza in se je uvrstil med napredne slovenske skladatelje prve moderne generacije.

Adamič je pretežno deloval na polju zborovske glasbe. Za muzikalno gradnjo mu je bil izhodi-

pristnim občutjem, ki se ne podreja toliko oblikovnim zakonitostim kolikor vsebinskemu izrazu. Segel je tudi na polje instrumentalne glasbe in v tej smeri n. p. sal več simfoničnih skladb ter del za mali, solski, godalni in komorni orkester ter tamburaški

venski glasbeni razvoj ni toliko v instrumentalni kolikor v vokalni tvorbi. S svojimi zbori: je dal Adamič slovenski glasbi dela, med katerimi imajo mnoga visoko umetniško vrednost in predstavljajo z vidika kompozicijske tehnike ter poglobljenega izraza vzorne primere modernega zborovskega stavka. Z njimi je Adamič skupno z Lajovcem ustvaril pogoje za nadaljnji uspešni razvoj te kompozicijske veje, ki je imela pri Slovencih že desetletja prej bogato tradicijo ter je dosegla visoko raven. V času, ko se začela spričo vedno večjega prodiranja modernih glasbenih naziranj in razmah instrumentalne glasbe naša zborovska tvorba umikati v ozadje ter je kazalo, da bo upadla, so bila ta prizadevanja toliko bolj potrebna in pomembna. Temu ustvarjalnemu področju je Adamič dal nov polet, nove spodbude in novo trdnost. Dokazal je, da je mogoče in tudi potrebno zborovsko glasbo prilagoditi modernim gradilnim načelom, da bo pomlajna in sodobna še dalje uspevala ter opravljala svoje važne naloge. S te strani je Adamič za slovensko glasbo še posebej zaslužen. Njegovo celotno glasbeno delo pa ga je uvrstilo med tvorce, ki so ustvarili trdne temelje plodnemu uveljavljanju naših manjših skladateljskih generacij in pospešili razvoj ter polet moderne slovenske glasbene ustvarjalne misli.

Dragutin Cvetko

Prvi zvezek Stritarjevega zbranega dela

Pred kratkim je Državna založba Slovenije pričela izdajati v svoji naravnost monumentalni zbirki Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev novo serijo zbranih del klasične slovenske književnosti: opera omnia Josipa Stritarja v redakciji dr. Franceta Koblarja.

Kritična in celotna izdaja Stritarjevega dela je bila potrebna brez dvoma že zaradi tega, ker so njegovi prvi zbrani spisi v avtorjevo izdajo izšli že leta 1887—88, pri Kleinmayrju, do zasnovane Prijateljeve izdaje pa sploh ni prišlo, razen pomembne Prijateljeve Stritarjeve antologije, ki je izšla 1919. leta. Do te serije izdaje Stritarja pa so v tem razdobju, t. j. od 1919. do 1953. leta, izšli še posamezni izdaji njegove proze, poezije, kritičnih člankov in zapisov, vse bolj za solsko in široko uporabo in s prizadevanjem dr. Franceta Koblarja, ki je zdaj prevzel tudi redakcijo celotnega Stritarjevega opusa v desetih predvidenih zvezkih.

Nova izdaja Stritarja bo nadaljevala redakcijsko in kritično načela zbranih del naših pisateljev, ki je zdaj prevzel tudi redakcijo celotnega Stritarjevega opusa v desetih predvidenih zvezkih. Nova izdaja Stritarja bo nadaljevala redakcijsko in kritično načela zbranih del naših pisateljev, ki je zdaj prevzel tudi redakcijo celotnega Stritarjevega opusa v desetih predvidenih zvezkih. Nova izdaja Stritarja bo nadaljevala redakcijsko in kritično načela zbranih del naših pisateljev, ki je zdaj prevzel tudi redakcijo celotnega Stritarjevega opusa v desetih predvidenih zvezkih.

Posebno težo temu prvemu zvezku dajejo uredniške pripombe, ki nam na skoraj 150 straneh dodatka opisujejo, tolmačijo in dokazujejo z novo odkritim in pretehtanim gradivom povsem novo podobo in izsek iz življenja Josipa Stritarja. Borba Stritarja za izdajo svojega zbranega dela pri Slovenski matici, intrinzična, vztrajna in končna, je bogdaj s Kleinmayrjem nam odkrivala novo poglavje v zakulisnem boju med napredkom in nazadnjastvom, odkrivalo nam tragično usodo slovenskega pisatelja ob vsej borobnosti, povprečnosti in rokičarosti najmlajših slovenskih kulturnih razmer. Ves dragoceni material, ki predstavlja najbolj zanimiv del prvega zvezka sploh, priča, s kolikšno zavzetostjo in znanstveno vztrajnostjo se je dr. Koblar lotil izdaje Stritarjevih del.

D. Z.

Težave „Svobode - Jože Lacko“ v Ptuj

Prezaposlenost funkcionarjev in umetniških vodij je prišla do izraza tudi v ptujski »Svobodi«. Na zadnji seji je upravni odbor razpravljal o tekočih težavah, ki temelje prav na problematiki, omenjeni v prvem stavku. Ptujška »Svoboda — Jože Lacko« si je postavila letni program in ga deloma tudi izpolnila. Društvo deluje z dramsko, tamburaško, godbeno sekcijo, moškim in mešanim pevskim zborom ter orkestrom. Skupine delujejo popolnoma samostojno, ugotovili so, da celo preveč samovoljno. Upravni odbor sicer past skupinam nemoteno delovanje, toda najmanj, kar sme zahtevati, je to, da sekcije redno poročajo upravno-

mu odboru o svojem delu, načrtih in težavah in da izvršujejo sklepe tudi v ptujski »Svobodi«. Na zadnji seji je upravni odbor razpravljal o tekočih težavah, ki temelje prav na problematiki, omenjeni v prvem stavku. Ptujška »Svoboda — Jože Lacko« si je postavila letni program in ga deloma tudi izpolnila. Društvo deluje z dramsko, tamburaško, godbeno sekcijo, moškim in mešanim pevskim zborom ter orkestrom. Skupine delujejo popolnoma samostojno, ugotovili so, da celo preveč samovoljno. Upravni odbor sicer past skupinam nemoteno delovanje, toda najmanj, kar sme zahtevati, je to, da sekcije redno poročajo upravno-

Linhartov »Matiček se ženi« na ravnemskem odru

Izredni dogodek v vrsti letošnjih gledaliških prireditelj ravnenskega amaterskega odra je bil Linhartov »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Spretno režirano delo, v katerega je vložil dr. Francet Koblarjeve gledališke družine, prof. Franc Kanič mnogo truda, bi moralo biti delo večje pozornosti ravnenskega prebivalstva.

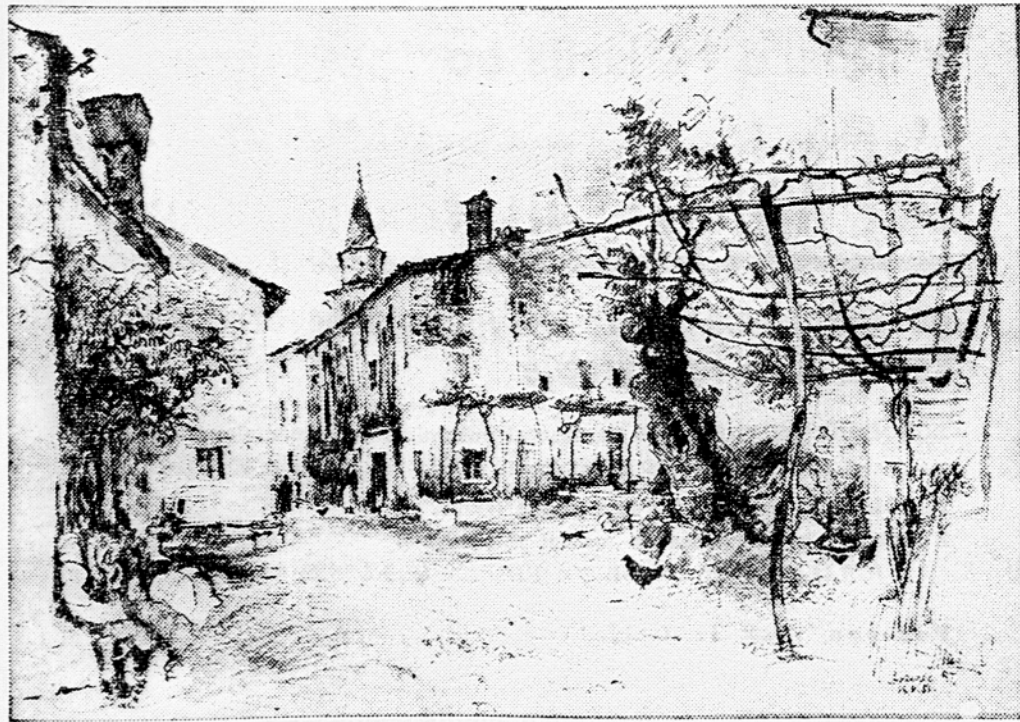
Občinstvo je odzelo z obred prejet najplešči vtise. Igralci so bili od vsega do zadnjega dobro pripravljeni, tudi scenarista pomeni v Ravnah znaten korak naprej.

Posebna številka ameriške »Geographical review« o Jugoslaviji

Slovita ameriška popularno znanstvena periodična publikacija »Geographical review« namerava posvetiti eno izmed svojih prihodnjih števil Jugoslaviji. V ta namen je prispel v Jugoslavijo fotoreporterski sodelavec te revije g. Charles J. Belden, ki snema z najmodernejšimi aparati za kolofilm prizore iz Jugoslavije. Po obisku v Sloveniji bo nadaljeval pot po ostalih republikah in se predvsem zadržal v Dalmaciji.

»Svoboda« v Trzinu je uprizorila »Krog s kredo«

DPD »Svoboda« v Trzinu je v režiji Dofa Anderleta uprizorila Klubundovo pravljico dramo v petih dejanjih po kitajskih virih »Krog s kredo«. Premiera je bila v Cankarjevem domu v začetku maja in je zaradi prodornega uspeha doživela doslej že dosti ponovitve.

Dora Kimerič-Maj: Lokavec

Ali že veste, da so vsi naročniki Slov. poročevalca od 1. junija dalje zavarovani proti posledicam nezgod

Ob „Prekmurskem festivalu“ v Murski Soboti

Zagloblje brazde, za lepše klasje

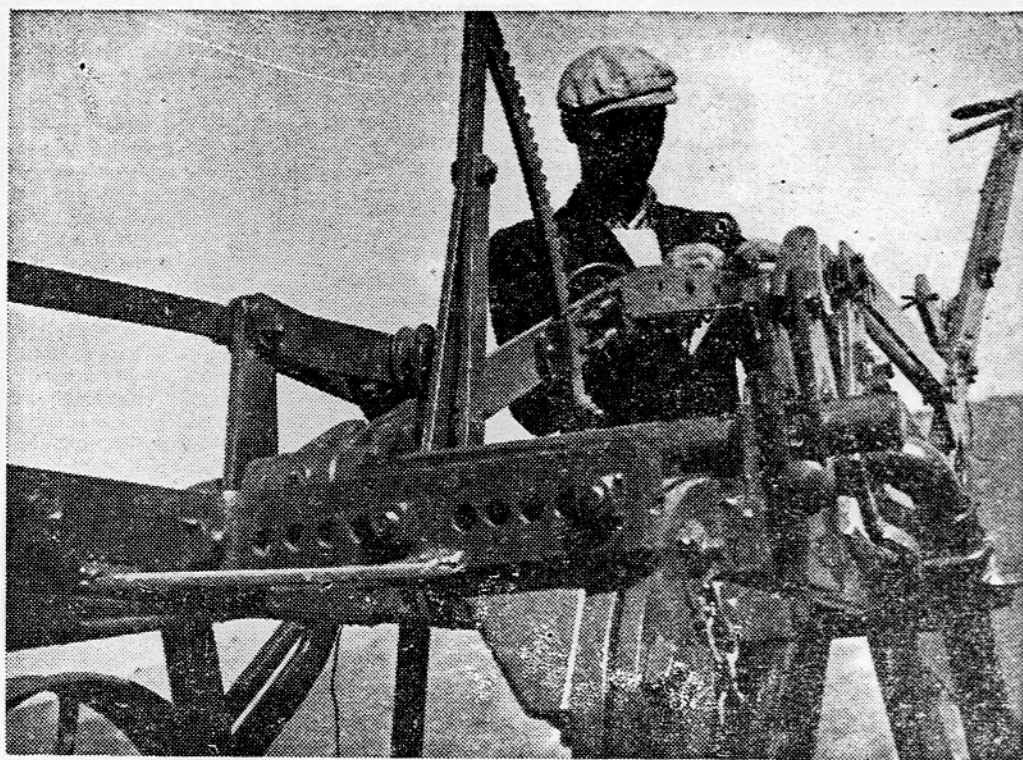
Letošnja pomlad ni samo lepa in duhteča, kot je pomlad vsako leto, ko kmet z novim upanjem in ljubeznijo zaživi s svojimi njivami, ko se oplojena z njegovim znojem ozelenijo polja, razcvetejo sadovnjaki in se trta v vinogradih z nežnimi nastavki ovije in vzpenja k soncu. Pomlad je

prinesla kmetu letos poleg običajne prelesti še dragoceno pomočnika in zaveznika — cenene poljedelske stroje — da mu olajšajo njegovo delo, pomagajo pri zatiranju sadnih in drugih škodljivcev, da mu zagotovijo boljše žetev in bogato trgatve. Na ravnih obmurskih poljih, v hmeljni-

kih Savinjske doline, po haloških in dolenskih vinogradih so letos številni novi traktorji, plugi, sejalniki in okopalniki opravili ogromno delo, ki je doslej čakalo samo na žuljavne roke kmečkega delavca. Stroj, ki je služil predvsem industrijskemu delavcu, vse bolj odvzema veliki del na-

porov našega kmečkega človeka. Zahvaljujoč občutnemu znižanju cen poljedelskih strojev je našemu kmetu odprta pot do novih možnosti, da dobi s svojih njiv in sadovnjakov več pridelka kot doslej...

Prednost strojne obdelave je naš kmetovalec hitro ocenil — o tem najbolj prepričljivo govore podatki o številu poljedelskih strojev, katere je prodala v razne kraje Slovenije prodajalna Tovarne poljedelskih strojev Maribor v Murski Soboti. V to trgovino se stekajo proizvajalci iz vseh petnajstih jugoslovanskih tovarn, vendar skladišča nikdar niso polna. Večje stroje pa s posredovanjem trgovine dostavljajo kupcem tovarne same. Odkar prodajajo po znižanih cenah so čisto v za- dregi, ker ne morejo vsem željam kupcev takoj ustreči, vendar se trudijo, da jih čimprej zadovoljijo. V štirih mesecih za 20 milijonov prodanih poljedelskih strojev — ta bilanca murskosoboške prodajalne ob koncu minulega leta je razveseljiv dokaz, da

Na traktorskem plugu

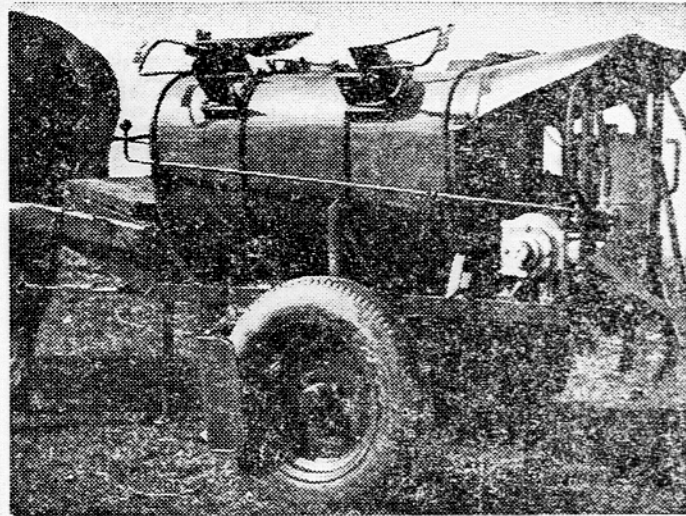
je slovensko kmetijstvo naprnilo v mehanizaciji proizvodnje velik korak naprej. Povpraševanje za stroji pa je še mnogo večje letos, saj imajo mesečno za okoli 40 milijonov dinarjev prometa.

Tovarna poljedelskih strojev v Mariboru in naše ostale tovarne skušajo nuditi našim kmetovalcem kar največ pomoči s proizvodnjo novih strojev in osamosvojitvijo od uvoza. Letos bodo znatno povečale proizvodnjo motornih škroplilnic, saj se je v borbi proti kaparju odločilo za nabavo škroplilnic 6000 sadjarjev. Te škroplilnice smo do letos, ko jih je pričela izdelovati Tovarna poljedelskih strojev v Mariboru, uvažali. Kolektiv mariborske tovarne pripravlja tudi proizvodnjo

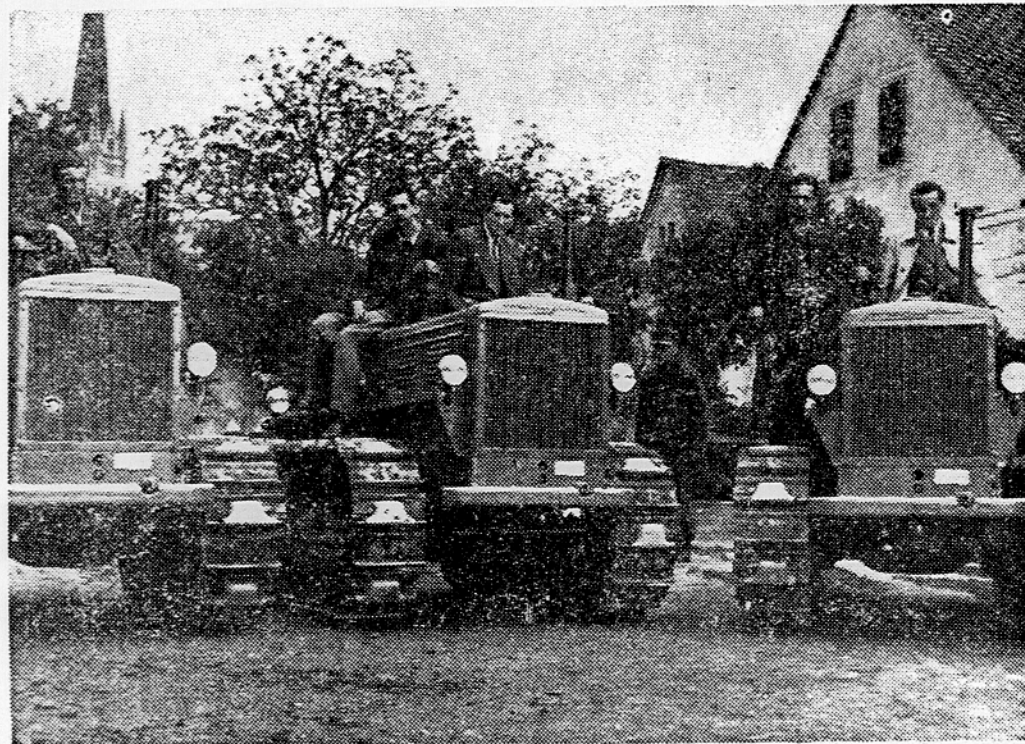
novih škroplilnic za vinograde in nasade ker samo samoprepne stroje, ki doslej še

Vrsto svojih izdelkov bo industrija poljedelskih strojev izločila na prekmurskem festivalu, kjer bo prikazala tudi njihovo praktično uporabo.

Vsem ki se zanimajo za rast te naše mlade industrije, posebno kmetom, ki doslej še niso imeli priložnosti, da si ogledajo najnovejša poljedelske stroje, bo ta razstava brez dvoma privlačna točka v prireditvenem programu festivala.

Motorna sadna škroplilnica

Rigolni traktorji

SOLSTVO

RAZPIS ZA SPREJEM SLUŠATELJEV V POLITIČNO SOLO PRI CK ZKS
Uprava Politične šole pri CK ZKS razpisuje sprejem slušateljev v svoj redni 3. mesecni tečaj, ki se prične 1. septembra 1953. V šoli bodo slušatelji dobili osnovno znanje iz temeljev znanstvenega socializma in politične ekonomije, kar jim bo omogočilo nadaljnji samostojni študij in globlje razumevanje naših družbenih in ekonomskih vprašanj. Namenjena je predvsem delavcem v industrijskih podjetjih, pa tudi politično aktivnim članom kmečkih združenj in maoističnih organizacij.

Prijave za vpis naj interesi poslajo do 20. junija t. l. na Upravo politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova ulica 37/trakt II. Telefon števil. 20-755.

Prijavljenci naj priložijo naslednje: osebne podatke, dosežanje politične in druge funkcije, staž v organizaciji ZK in množičnih organizacijah, socialno poreklo, osnovni poklic in sedanjo zaposlitev, podatke o šolski izobrazbi, katere tečaje ima in uravnjavljati, kakaj si želi vpisa v politično šolo. Vse prijave bo pregledala posebna komisija in izbrala gojence. Upoštevane bodo tudi prijave iz letošnjega februarjskega razpisa, zato takratni prijaviteljem ni treba novih prijav.

Sluhateljem bo za čas študija zagotovljena stipendija, gojencem izven Ljubljane pa tudi bivanje in internatna politična šola. Vse podrobnosti informacije orosili lahko dobijo pri Upravi politične šole ali pri Okrajnem komiteju ZKS svojega okraja.

UPRAVA POLITIČNE ŠOLE PRI CK ZKS.

VPIS NA SREDNJO VZGOJITELJSKO SOLO V LJUBLJANI

Pogoji za vpis v I. letnik so:
1. Uspešno dovršena nižja gimnazija;
2. primeren zdravstveno stanje;
3. Opravljeni sprejemni izpit iz slovensčine in matematike (ustno in pisno) ter preizkušnja posluha.

Sprejemni izpiti se bodo pričeli 11. junija ob osmih na Srednji vzgojiteljski šoli, 12. junija ob osmih na Srednji vzgojiteljski šoli, 13. junija ob osmih na Srednji vzgojiteljski šoli. Za sprejemni izpit se naj prijavi do 7. junija s kolektivno prijavo, kateri priloži sprejetovalno ovršeno nižji gimnaziji in rojstni list. Ravnateljstvo.

GOZDARSKA SREDNJA SOLO LJUBLJANA, Mileškega ul. 7

3. da so duševno in telesno popolnoma zdravi.
Interesni naj vložijo prošnje do 5. junija (le v utemeljenih primerih tudi kasneje) na naslov: Zveza čebelarških društev za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 28 in ji priložijo:
a) izpis iz rojstne knjige;
b) zadnje šolsko spričevalo;
c) zdravniško potrdilo, da so duševno in telesno popolnoma zdravi;
d) izjavo staršev, da bodo plačevali običajno mesečno oskrbovalnino. Resni in pridni učenci bodo dobili stipendijo iz sklada Zveze čebelarških društev za Slovenijo, Ljubljana. Zveza razpisuje 3 stipendije. Prednost pri sprejemu v šolo imajo študenti knjižniških združenj in državnih posestev ter čebelarji.

Pred sprejemom v šolo bodo morali kandidati polagati izpit iz slovenske in matematicke, o katerem bodo sprejeti kandidati obveščeni pisno. — Zveza čebelarških društev za Slovenijo, Ljubljana. 3307-a

POMORSKA SREDNJA SOLO V PIRANU RAZPISUJE NATECAJ

za sprejem 15 dijakov v Strojni odsek Pomorske srednje šole za šolsko leto 1953/54.

Solanje traja 4 leta. Po končanem solanju uspešno položenem zaključnem izpitu postanejo pomorski strojni pripravniki in morejo po primerni praksi napredovati do upravitelja stroja vseh kategorij ladij trgovske mornarice ali pa se zaposliti v industriji kot strojni tehniki.

Pogoji za sprejem dijakov v šolo so naslednji:
1. da so telesno in duševno zdravi in sposobni za pomorsko službo, kar bo ugotovil šolski zdravnik s specialnim pregledom pred polaganjem sprejemnega izpita;
2. da so dovršili nižjo gimnazijo ali njej sorodno šolo;

3. da opravijo z uspehom sprejemni izpit iz slovenskega jezika, matematike in fizike v obsegu gradiva dovršene nižje gimnazije;

4. da niso starejši od 17 let.

Zdravniški pregled in sprejemni izpit bo 15. in 17. junija v Pomorski srednji šoli v Piranu ob 8. uri.

Prošnje za sprejem, kolkovane s 30 din, pošljite na Ravnateljstvo Pomorske srednje šole v Piranu najkasneje do 13. junija letos.

K sprejemu izpiti morajo kandidati priložiti zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in potrdilo staršev, da se smejo vpisati.

Sola ima svoj internat, v katerem lahko stanujejo in se hranijo vsi dijaki proti predpisani vzdrževalnini.

Ravnateljstvo Pomorske srednje šole Piran

RAZPIS za sprejem učencev v I. letnik v šolskem letu 1953/54.

Uprava Industrijske šole Titovi zavodi Litostroj, Ljubljana, obvešča, da bo vpisovanje v prvi razred za šolsko leto 1953/54, od 15. junija do 15. avgusta vsak dan (razen nedelje) od 8-12 ure na uravi šole v poklice: livarski, modelno-mizarški, strgarski in strojno-ključavničarski.

Po uspešno dokončanem solanju dobe učenci kvalifikacijo v enem izmed navedenih poklicev. Kandidat mora izpolnjevati pogoje:
1. da je telesno in duševno zdrav;
2. da je državljan FLRJ;
3. da ni mlajši od 14 in ne starejši od 16 let;
4. da je z uspehom dovršil 4 razrede gimnazije;
5. da opravi z uspehom sprejemni izpit.

Kandidati naj se vpišejo osebno

ali po pošti. Za vpis je potrebno predložiti naslednje dokumente:
1. Lastnoročno pisano prošnjo za sprejem, kolkovano s 30 din;
2. rojstni list;
3. zadnje šolsko spričevalo.

V prošnji naj kandidat navede kratek življenjepis, poklic, ki se ga želi izučiti, datum in kraj rojstva, socialno stanje staršev in njihov poklic. V prošnji naj tudi izrazi željo za morebitno bivanje v internatu.

Sola ima svoj internat; mesečna vzdrževalnina znaša 3.000 din. Med solanjem dobe učenci v 1. razredu 1.000 din, v 2. razredu 1.500 din in v 3. razredu 2.000 din mesečne nagrade.

Sprejemni izpiti se bodo pričeli dne 24. avgusta t. l. Za vse ostale informacije se interese ali telefonično na upravo šole, tel. 21-81, interno 417.

Uprava Industrijske šole Litostroj — Ljubljana

NATECAJ za sprejemanje novincev na Medicinsko visoko šolo v Ljubljani v štud. letu 1953/54.

1. Medicinska visoka šola bo sprejela v šolskem letu 1953/54: a) na Medicinsko fakulteto največ 40 kandidatov (od tega 5 iz drugih republik); b) na Stomatološko fakulteto največ 40 kandidatov (od tega 5 iz drugih republik).

2. Kandidati se morajo pisno prijaviti dekanatu Medicinske oziroma Stomatološke fakultete od 1. do 30. junija 1953. Pogoji za sprejem je opravljena gimnazijska matura.

3. Kandidati se prijavijo s kolkovano vlogo (50 din); v prijavi naj poleg običajnih osebnih podatkov navedejo tudi socialno poreklo, kraj življenja in obrazložitev, zakaj želi študirati navedeno panogo. Prijavi naj prilože dve dopisnici z izpisanim naslovom, od ravnateljstva šole overljene prepise maturitetnega spričevala in spričeval 7. in 8. razreda ter potrdilo o zdravniškem pregledu (pregled bo izvršila in potrdilo izdala bolnišnica, ki je na področju izdala bolnišnica; kandidati iz ljubljanskega okolja dobijo na rektoratu MVS, Lipičeva ulica, napotilo za pregled na njenih klinikah). Zdravniško potrdilo mora biti kolkovano s 100 din. Kandidati morajo v prijavi navesti tudi jezik (ruski, francoski, angleški, italijanski, nemški in španski), iz katerega žele biti izprašani.

4. Izbiro prijavljenih kandidatov izvrši v prvi polovici julija posebna komisija, ki jo imenuje rektor MVS.

RAZPISUJEMO MESTO FINANČNEGA KNJIGOVODJE

s takojšnjim nastopom. Reflektanti z odgovorjajočo šolsko izobrazbo in dodatno prakso naj pošljejo pisne ponudbe na

Trgovsko podjetje »ROZCA«, Jesenice.

Splošno trgovsko podjetje, UPRAVA GROSUPLJE

z vsemi svojimi poslovalnicami v Grosupljem, Šmarju, Škofljici, Igu pri Ljubljani, Vel. Mlačevo, Vel. Lašče in Višnji gori, obvešča vse svoje cenjene odjemalce in dobavitelje, da smo se preimenovali in ima naše podjetje sedaj naslov

Trgovsko podjetje „TABOR“

na drobno na debelo GROSUPLJE

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in poslovnim tovarišem se še v nadalje toplo priporočamo.

7. junija 1953

TOMBOLA

III. kola gluhomemih

Dobitnikom bo izplačanih 12.000.000 dinarjev

Za 20 din lahko zadene 100.000 din. Tablice dobite pri vseh zastopnikih Jugoslovanske loterije. Podpirajte gluhomem!

5. Način izbiranja kandidatov je naslednji:

a) vsak kandidat mora prevesti krajši tekst iz enega naslednjih jezikov (izbere ga kandidat sami): rusčine, angleščine, francosčine, italijanščine, nemščine, španščine.

b) razgovor članov komisije s kandidatom, v katerem mora kandidat dokazati splošno izobrazbo v okviru tega, kar se je mogel naučiti v višjih razredih srednje šole, upoštevaje naravoslovne vede (zlasti fiziko, kemijo in biologijo).

Na razgovor bodo kandidati pozvani pisno.

6. V natečaju morejo sodelovati tudi kandidati, ki bodo dobili pri maturi popravni izpit, vendar morajo v prijavi navesti, iz katerega predmeta imajo popravni izpit.

7. O sprejemu novincev iz drugih republik odloči komisija, upoštevaje zdravstveno stanje kandidatov in njihove uspehe v srednji šoli.

Rektorat Medicinske visoke šole v Ljubljani.

Kupimo VARILN AGREGAT

novije izdelave do 300 Amp., 220/380 V za univerzalno varjenje, ter šasijo za avto »Citroen«, 0,5 t, pogon na zadnja kolesa. Tovarna volenih in vigne izdelkov, Maribor.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

7. junija 1953

TOMBOLA

III. kola gluhomemih

Dobitnikom bo izplačanih 12.000.000 dinarjev

Za 20 din lahko zadene 100.000 din. Tablice dobite pri vseh zastopnikih Jugoslovanske loterije. Podpirajte gluhomem!

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

Obvestilo

Skupščina Lesnoindustrijskega podjetja na Bledu, sporoča vsem društvom, organizacijam, kakor tudi privatnim proslcem, da njihovih prošelj za podporo ne bomo upoštevali, ker so vsi denarni skladi za razdeljevanje pomoči izčrpani. Na morebitne prošnje skupščina ne bo odgovarjala.

PRODAJALCA ČASOPISOV

sprejemmo takoj. Dober zaslužek!

»SLOVENSKI POROČEVALEC« IN »LJUBLJANSKI DNEVNIK«, podružnica Kranj.

NAGRADNO TEKMOVANJE

za izdelavo idejne zasnove stavbe za direkcijo podjetja s stanovanjskim oddelki. Stavba se namerava zidati v središču Travnika kot trajen spomenik narodnemu heroju Petru Mečavi

PRVA NAGRADA 200.000 din

DRUGA NAGRADA 150.000 din

TRETJA NAGRADA 100.000 din

PET ODKUPOV PO 75.000 din

Tekmovanja se morejo udeležiti vsi državljani FLRJ Rok za oddajo elaboratov je 30. julij 1953. Program, pogoji in ostali podatki se dobe pri direkciji podjetja v Travniku

VOJNO GRADBENO PODJETJE

»PETAR MEČAVA«

TRAVNIK

Obliskite Velenjsko jezero!

V nedeljo 14. junija bo

zlet kulturno-prosvetnih društev

ob Velenjskem jezeru z otvoritvijo novozgrajenega kopališča in restavracije

DOPOLDANSKI PROGRAM bo obsegal vokalni in instrumentalni koncert na jezeru in nastope folklornih skupin iz Zagreba in Koroške.

POPOLDAN bodo plavalne in veslaške

ZADNJE VESTI

Višinski mora v Moskvo

New York, 30. maja (Tanjug) Sovjetska vlada je nena- doma pozvala Andreja Višinskega, da se nemudoma odpravi v Moskvo, očitno gre za nenaden poziv, kar potrjuje poleg drugega tudi dejstvo, da je sovjetska delegacija pri OZN priredila za bošoj petek velik sprejem, na katerega je povabila večje število delegacij pri Združenih narodih. Ker je Višinski dobil nenaden poziv, da se mora takoj vrniti v Moskvo, je sovjetska delegacija pri OZN svoj sprejem preložila na ponedeljek. Višinski bo šel iz New Yorka že 3. junija.

V krogih Združenih narodov se veliko razpravlja o tem, čemu je sovjetska vlada tako nenadno poklicala Višinskega v Moskvo. Pojasnijo sovjetske delegacije pri OZN, češ da odhaja Višinski v Moskvo zaradi privatnih zadev, ni preveč prepričljivo.

Razvrednotenje češke krone

Praga, 30. maja. Radio Praga je popoldne objavil valutno reformo. Češkoslovaška krona je bila razvrednotena v splošnem razmerju 5:1. Valutna reforma je v zvezi s prilagoditvijo na

Jugoslovanska delegacija prispela v London

London, 30. maja (Tanjug). Danes popoldne so prispeli v London predstavniki 21 dežel, ki bodo prisostvovali kronanju britanske kraljice Elizabete II. Med delegacijami, ki so prispeli na »Victoria Station«, je bila tudi jugoslovanska delegacija, v kateri se nahajajo predsednik Izvršnega sveta Milovan Djilas, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in načelnik generalštaba JLA Peko Dapčević. Na postaji je delegate sprejel princ Filip, vojvoda Edinburški, mož britanske kraljice Elizabete II.

Eisenhowerjeva konferenca

Washington, 30. maja. Predsednik Eisenhower je imel danes konferenco s političnimi in vojaškimi voditelji ZDA. Konferenci so prisostvovali med drugim zunanji ministri Dulles, obrambni minister Wilson in sedanji šef štaba kopne vojske Collins. Konferenca je trajala samo 20 minut. Tiskovni sekretar predsednika Eisenhowerja je izjavil, da so razpravljali o položaju v Koreji.

Razgovori med Hallsteinom in Bruceom

Bonn, 30. maja (AFP). Državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve Zahodne Nemčije Hallstein je ob svojem obisku v Parizu imel razgovore z ameriškim izrednim veleposlanikom pri Visoki oblasti za prenos in jeklo Davidom Bruceom. Hallstein je obvestil ameriškega izrednega veleposlanika, da si Zahodna Nemčija želi, da bi čimprej prišlo do ostvartve evropske politične skupnosti.

Razstava kiparja Cirila Cesarja

Včeraj ob šestih popoldne je bila v Jaskopčevem paviljonu v Ljubljani odprta razstava del mladega kiparja Cirila Cesarja. Zanimivo razstavo, ki kaže nedvomno talent mladega umetnika, je odprl predsednik Društva slovenskih upodabljajočih umetnikov Gvido Birola. Otvoritvi sta prisostvovala predsednik MLO Jaka Avšič in rektor univerze dr. Fran Zwitter.

OBVESTILO

Delavski svet podjetja »KAMNIK« v Kamniku obvešča vse ustanove, množične organizacije, društva, posameznike in druge, ki se po svojih predstavnikih ali pisмено obračajo na nas za dodelitev denarne ali materialne pomoči, da je sklad, ki je bil namenjen za take in podobne namene popolnoma izčrpan in zaradi tega na prošnje ne bo več odgovarjal.

URENE

Vremensko poročilo hidrometeorološke službe
Stanje 30. maja ob 7. uri: Dotok vlažnega morskerega zraka je povzročil padavine v Srednji in Severovzhodni Evropi. Za njim se prodira val morskerega polarnega zraka, ki bo povzročil tvorbo severnoizdanskega ciklona. Zaradi tega se nam obetajo nove padavine.

Napoved za nedeljo. Obilno vreme z dežjem. Temperatura ponoči 60 C, čez dan do 200 C.

Na Koreji se boji nadaljujejo

Seul, 30. maja. Zastopnik južnokorejske vlade je izjavil, da se bo južnokorejska vojska s silo uprla izkrcanju čet držav, ki so predvidene za nadzorovanje repatriacije vojnih ujetnikov.

Na korejskem bojišču bombardira topništvo vojske OZN položaje, ki so jih zavzele kitajske in severnokorejske čete. V teku noči so morali ameriški in turški oddelki izprazniti tri postojanke. Na obeh straneh so bile v bojih velike žrtve. Samo na turškem sektorju fronte je po zavezniških poročilih padlo

Impeliteri za De Gasperi

New York, 30. maja (Tanjug). Zupan mesta New York Impeliteri ki je italijanskega rodu, je pozval prebivalce New Yorka, posebno pa tiste, ki so italijanskega porekla, naj pošljejo svojim sorodnikom in prijateljem v Italijo pisma, v katerih naj jih pozovejo, da glasujejo za De Gasperi.

Eden bo operiran v Bostonu

London, 30. maja. Uradno poročajo, da bo zunanji minister Eden 5. junija s kanadskim letalom prepeljan v Boston v ZDA, kjer ga bodo tretje operirali zaradi žolčnih kamnov.

Dnevne vesti

KOLENDAR
Nedelja, 31. maja: Angela Bojeslav. Ponedeljek, 1. junija: Radovan, Fortunat.
31. V. 1941 so se začeli zbirati na Gorenskem, Dolenjske in v Beli krajini prvi partizanski borci za boj proti okupatorjem.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Ljubljana: za nujne primere - Poliklinika, Miklošičeva c. 20, tel. 25-061; sobotna in nedeljska služba - v soboto od 16. do ponedeljka do 6. ure, nočna dežurna služba vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj.
Celje: dr. Maksim Bitenc, Cankarjeva ul. 11 - od sobote popoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

Na MVS v Ljubljani je 30. maja promoviral za doktorja medicine Gajšek Milica iz Celja. Cestitamo!

Diplomiral je na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani diplomirani ekonomist Marolt Drago iz Ljubljane Cestitamo!

Dr. Ivan Hubad, zobozdravnik v Sentvidu nad Ljubljano, ne ordinira od 1. do 14. junija 1953.

Odvetnik dr. Krejci Viljem pošlje odsluži v Ljubljani. Prihod 31. 5. 1953.

Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije sporoča članstvu, da je Direkcija drž. železnice v Zagradu dovolila udeležencem

strokovnega sestanka zobozdravstvenih delavcev Slovenije od 8. - 15. junija, da se 25. 6. 1953. zbirajo v FNRJ (bivši) področje Kozleja in Mestni logi prosi svoje člane, da zaradi spojitve področja z Mirjem o Linovom ter izenačenja v plačani članarini poravnajo isto za mesec, to je 30 din članarino plačajo 1. in 2. junija od 17. do 19. ure v terenski pisarni v Kolezijski ulici (bivša gostilna Tomić). Prosim, bodite točni. Članarino lahko prinesejo tudi svojci - Odbor.

Pozor potniki! Vlak številka 7836, ki odpelje vsak dan iz M. Sobotne proti Hodoču ob 18. 49, bo za časa Prekmurjskega festivala vozil iz Sobotne ob 23. uri in sicer od 31. V. do zaključitve 7. VI. 1953.

OBŠČITE RAZSTAVO natečajni osnutki za stanovanjske zgradbe mesta Ljubljane v prostorih Kluba ljudskih poslancev MLO (Kresje). Strokovno vodstvo bo imel danes ob 11. uri arhitekt Rohrmann.

Uprava cest glavnega mesta Ljubljana podaljšuje zaporo Zaloške ceste v odseku od Gasličkega doma do Poti na Fužine. Ta odsek bo skupno z ostalimi zaprt za vsak promet do dokončanja del. Istočasno obveščamo vse zainteresirane in prosimo za poslanje varilcev, da jih nikomur in v nobeni obliki ne dovolijo udeležencev.

Pozivamo vse stranke, ki imajo v podjetju iz leta 1950 in 1951 na brušenju motorne bloke in gredi da jih v 1 mesecu dvignejo. Po preteku tega roka zapade lastniška pravica. AVTOOBNOVA, Maribor, Milenska ulica št. 13

KUPIMO
1 tovorni kiper-avto, nosilnosti od 5 ton naprej.

PRODAMO
3 mešalnike vsebine po 10 m³ z mešalno napravo ali brez nje in

1 osebni avto, 5-sedežni, znamke OLDSMOBILE.

Kemična tovarna Moste LJUBLJANA Ob železnici 14

»Zelenih tudi nimamo. Samo modre.«
Ravic je motril natakarev podlaket, na katerem je bila vrtovirana naga ženska, ki je stopala na oblaki. Natakare je šel za njegovim pogledom, stisnil pest in dal, da so mu mišice zaigrale. Ženska se je nespodobno zvijala s trebuhom.

»Torej modre,« je rekel Ravic.
Natakare se je zarežal. »Morebiti imamo še kakšne zelene.« Oddrsel je.

Ravic je gledal za njim. »Rdeče copate,« je dejal. »In trebušna plesalka. Zdi se, da je služil pri turški mornarici.«

benem primeru ne moremo posojati, ker so dotrajani in jih nimamo dovolj niti za izvršitev plačila. 3561-d

Uprava za ceste OLO Ljubljana obvešča, da je cesta Stanova-Kamnik-Bistrica zopet odprta za ves promet. Istočasno opozarja, da se bodo dela na popravilu ceste še vedno nadaljevala in da naj bodo vozači in pešci previdni. 3571-d

Nad 400 dinarjev lahko zaslužite dnevno mimogrede s prodajo tomljarskih srečk. Javite se še danes: Cankarjevo nabrežje 7/1, od 10 do 12. ure. 3571-d

Vsi bivši dijaki pri razredničarki Potiskovi na IV. moški gimnazij v letih od 1937 do 1942 se zbiramo v soboto 6. junija pri »Slamiču« v kmetiči sobi.

Elektrotehniško društvo LR Slovenije priredi večer elektrotehniških filmov v torek 2. junija, ob 20 uri v direkiji PTT pri gl. kolodvoru. Objavljeni vsi člani.

Važna obvestila! Onkološki inštitut Medicinske visoke šole v Ljubljani: javlja, da zaradi čiščenja in adaptacij ne bo sprejela 1. junija do 15. junija 1953 nobenih bolnikov, ki ne nujno potrebujejo. Vsi bolniki bodo samo ambulantni pregledi. Vdostol 3559-d

Planinsko društvo Ljubljana - matična potrebuje v zvezi s prošlavo 60-letnice svojega zgodovinskega materiala, posebno iz prvih let udejstvovanja slovenskega planinstva. Ker se je ta material (razne fotografije, dokumenti, kličej itd.) po osvoboditvi izgubil, prosimo vse imetnike, da nam istega vrnejo ali vsaj posodijo. Zbiranje do 30. 6. 1953.

Od 1. junija t. l. do preklica posluje pisarna Planinske zveze Slovenije od 6.-13. ure. - PZS

Uprava Mestne ljudske knjižnice, Gosposka ulica št. 1, obvešča vse obiskovalce knjižnice, da bo v letnem času, t. j. od 1. junija do 15. septembra 1953, knjižnica odprta za stranke vsak dan dopoldne od 8.30 do 11.30 ter popoldne, torkih in petkih od 16.30 do 19.30. 3552-d

Javna produkcija Drž. glasbene inštitucije Ljubljane: 1. junija, ob 17. uri v domu Ljudske prosvete. Programi: veljajo kot vstopnice. Cena 15 din. 3551-d

MOTOX je specialno sredstvo za umakanje avtomobilov. Zvega molja ni, kjer je MOTOX. Zadrževanje samo MOTOX!

Občni zbor Društva upokojencev, Kranj bo v sredo, 3. junija, ob 14.30 v zgornji dvorani Sindikalnega doma v Sentvidu ob 19.30. 3544-d

Šramba koles od 7.-23. ure (tudi ob nedeljah) s 1. junijem. Garaza Union, Miklošičeva 3541-d

»Kaj veš, kaj znaš?« - ungarski list »Slovenskega poročevalca«. Izid razredne tekmovalne št. 9: 1. nesrda (1500 din) Grabnar Vinko, Ljubljana. Hradeček 8/1: II. (1000 din) Zitterschlag Boris, Ljubljana. Tolstova 5/1: III. (700 din) Kaše Vladimir, R. 400 (1400) prihod: IV. (500 din) Ružič Josip, Bovec V. 1266.

Posebno nagrado za reševanje šifriranice 9 b (800 din) prejmejo Jož Makar Drago Ljubljana, inštruktor 12. V. (500 din) Ružič Josip, Bovec V. 1266.

Stavilka 10 našega lista je v prodaji. Rok za reditev nagradne igranje 10. 6. 1953.

Ze moljem je znano, da jim je nevarno le »PETALINE!« 3126-d

Autobusni promet Celje bo od 30. maja 1. l. dalje vzdrževal dnevno »vrtovirana naga ženska« ob Paki v Logarsko dolino (Planinski) po vsem redu: odhod iz Smartnega ob Paki ob 8.30 in 17.45, prihod v Logarsko dolino ob 7.35 in 17.05; odhod iz Logarske doline ob 8.00 in 17.40, prihod v Smartno ob Paki ob 11.30 in 20.40. 3529-d

Do nadaljnjega vrekujemo za poročilno ceno 1/10 Celje-Ljubljana na odseku Dobrotič vas-Gomilsko, objavljenemu dne 32. V. 1953. Glasbeni šola v Smartnem priredi v sredo 3. junija ob 19.30 v Domu kulture javno produkcijo Nastopila goščenica klavirskega in violonskega oddelka - Vstopnina 400.

Obiščite tradicionalno avtomoto dirke v Škofji Loki 31. maja ob 10. Popoldne zabava s srečovanjem.

PUTNIK LJUBLJANA
Prijetno boste preživeli svoj dopust na Rabu, v Malinski in Lošinj. Takoj vam rezerviramo mesto, poleg tega pa morete v naši poslovalnici dobiti vozovnice za potovanje z ladjo iz Reke v vse smeri. Izkoristite priložnost in pohitite z rezervacijami.

GLEDALIŠČE
DRAMA
Nedelja, 31. maja ob 20: Shaw »Pygmalion«, Izven in za pod »Zelje« (Hilgins-Vladimir Skrbinič).

Ponedeljek, 1. junija ob 20: M. Bor »Kolesa teme« Abomna red G. (Cammerik-Stane Potokar). ob 20: Racine »Britanika«, Abomna red H. (V opremnem gledališču).

OPERA
Nedelja, 31. maja. Gostovanje v nedeljski slavček. ob 20: Lhotka-Mlakar »Vraž na vasi«. Balet.

Ponedeljek, 1. junija ob 20: Racine »Britanika«, Abomna red H. (Dramska predstava).

MESTNO GLEDALIŠČE
Ljubljana Gledališka pasaža
Nedelja, 31. maja ob 10: F. Milčič. št. 1. »Zgodnja mrtva« Izven. - Zadnjič v tej sezoni.

ob 20: Aristofanes »Lisistrata«. Izven. Za mladino ni primerno. Ponedeljek, 1. junija ob 20: Proslava ob tednu matere in otroka. Turek, 2. junija ob 20: T. Williams: »Steklena menazherija«, Zaključena predstava za delegate zbora za družnikov.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE - Mestni dom
Nedelja, 31. maja ob 20: Hašek. Reiman »Dobri volje Švejk«. Izven.

Vstopnice pri blagajni v Mestnem domu od 10. do 12. in eno uro pred začrtom predstavo.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE - Marionete Levstikov (Sentjakobski trg)
Nedelja, 31. maja ob 11: Pengo-Simončič: »Zlata ribica«. Izven. Prodaja vstopnic pol ure pred predstavo aa Levstikovem trgu.

PREDAVANJA
Društvo kmet. inženirjev in tehnikov Slovenije vabi člane in ostale na predavanje tov. ing. Zorca Antona: »O kmetijstvu okraja Kočevje«, ki bo 1. junija ob 19.30. ob 17. uri v predavalnici Agronomskih fakultete v Ljubljani, Krekov trg 1-11.

Higieniko - epidemiološka sekcija Slovenskega zdravniškega društva ima svoje redno predavanje v torek, 2. junija, ob 19. uri v prostoru Centralnega higienskega zavoda v Ljubljani. 3559-p

KONCERTI
Bruchollerle koncertira jutri ob 20.30 Vstopnice, razen dodatnih stolov, razprodane. 3573-K

RADIO
SPORED ZA NEDELJO
Poročila: 7.00, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00.

8.00 O športu in športnikih - Naš planinski jubilej - 8.15 Lahka glasba - 9.00 Po naši lepi dežel - Silvo Matelje: Ljudje izpod rziških planin - 9.42 Dopoldanski simfončni koncert - 11.00 Od pravljice do pravljice - Frane Milčinski: Zvezdica Zaspanka - ponovitev - 12.15 Pogovor - poslušalci - 12.45 Zanimiva glasba - 13.00 Za naše kmetovalce - Inž. Pavle Kump: Zgodnja kmetijska veča donose v živinorejstvo - 13.10 Zeleni ste - poslušajte - 13.10 Domače pesmi za veselo popoldne - 15.45 Radijska igra - Carlo Goldoni: Krčmarica Miranda, lina - ponovitev - 16.40 Pisan po poljskani spored - 18.30 Radijska reportaža - Bojan Kardelj: Tovar - »Belske se pripravljajo za večjo proizvodnjo« - 18.45 Narodna glasba - 19.05-19.10 Radijske reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Richard Strauss: Elektra, opera v 1. dejanju - 21.30 Baletna glasba - 22.15 Sencna glasba - Bojana Adams - 22.30-23.00 Literarno-glasbena oddaja - Pesmi Iv Minajta.

OBVESTILA
VSEM REZERVIRANIM OFICIRJEM MESTA LJUBLJANE!
V ponedeljek 1. junija ob 20 se bodo v domu JLA predvajali štirje vojaški vzgojni filmi, in to 1. Korisneje zaklonišče in mestnih objektov - 2. Kake so stvari, ki so v vojski - 3. Čuvanje motornih vozil - 4. Telesna vežba kot sredstvo taktičnega usposabljanja. - Prosim za polno udeležbo.

Izvozno podjetje Slovenija-vino, Ljubljana, razpisuje na dan 4. junija 1953 ob 9. uri dopolne priprostorih bivše kavarn »Emona« v Ljubljani, Titova cesta 1, JAVNO DRAŽBO, Na javni dražbi bo razprodaja raznega kavarniškega, gostinskega in kuhinjskega inventarja, kot n. pr. kuhinjska posoda, steklenina, porcelan, kavarniške mize in stoli, tapiseriji, sedeži, razni letenici in razni drugi inventar. - Pozivamo vse zainteresirane, da se udeležijo izredne prilike nakupa gor-njih predmetov. 3548-a

MARIBOR
Dežurna lekarna
Nedelja, 31. maja: Lekarna »Studentica«, Gorkoga 18.
Slov. narodno gledališče
Nedelja, 31. maja ob 20: Klavund, »Krog s kredo«. Izven.
Ponedeljek, 1. junija ob 20: Calderon »Dama škrate, Izven in za sindikate.

Radio Maribor
Nedelja, 31. maja: ob 6 do 12 prenos sporeda iz Ljubljane; ob 12.30 oddaja v madžarščini od 12.30 do 25.00 prenos sporeda Radia Ljubljane.

Kino Maribor
»PARTIZAN«: jugoslov. film »Vsi na morje«.
»UDARNIK«: ameriški film »Čez noč rojena«.
»POBRIJE«: angleški film »Tretji človek«.
STUDENCI: francoski film: »Slavček v kletki«.

Ptuj
Mestni kino: avstrijski film »Kogar bogovi ljubijo«.

VMRLI
Po dolgi in mučni bolezni nos je za vedno zapustila naša dobra žena, merna, hčerka, sestra in svakinja v 22. letu starosti PONI KVARN DANICA, roj. Učakar. Pogreb bo v nedeljo 31. maja ob 15. uri pred župniščno hišo v vežici na Zalah - Ljubljana Bled. - Zalujoci: mož Marjan, sin Marjanček, mama in sestra, brata, družine Vižintin, Učakar, Zuran in Komar ter ostalo sorodstvo. - Umrla je Marija Podgornik. Pokopana je bila v Čepovanu 26. maja. 3506-0

Vsem znancem in sorodnikom naznanjamo žalostno vest, da je dne 30. maja umrla naša dobra sestra, teta in svakinja, gospa MARIJA LARIC, v Mokronogu. Pogreb bo v ponedeljek, 1. junija dopoldne na farno pokopališče v Mokronogu. - Zalujoci: rodinice Lavrič, Hefeler in Kovčič-Cerne. 3578-a

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in sin FRANC STRAH v 89. letu starosti. Pogreb je bil v soboto 30. maja ob 10. uri pokopane. Išču v Radconu. Zalujoci: žena Marija, sin Stane in ostalo sorodstvo. Radgona, Piran, Ljubljana, Mirna. 3549-2

ZAVALE
Vsem, ki so na zadnji poti ob prestopu v 92. leto spremljali nso dobro mamico, nono ali URSKO SMUC roj. SPACAPAN ter darovalcem in nosilcem vencev, kakor tudi prež. župnika za zadnje tolažilne besede ter Mariji Ziberna za večletno požrtvovalno potrebo izrekamo najlepšo in priskrbo zahvalo. - Družini smuc in Rebec, Sežana, Ljubljana, Trst, Maribor in Oreljan. 3528-a

Vsem, ki so sočustvovali z mojim ob nesrečni smrti izredno mlade neopaznega soprosja ing. Karlo Skala in ga sprisnili na njegovi zadnji poti ter mu prinesli cvetja, iskrena hvala! Posebno se na zahvalitum podetru Slovenija-Inpex za vso iskreno pomoč in podporo! - Sonja Skala. 3558-2

„SLAVOLOK“ ZMAGE

Pokimala je.
»Zgodi se. Kar pojdi. Držal vas bom.«
Šla sta po cesti Marceau Ravic je čutil, kako se ženska opira nanj. Opirala se je, kakor da bo padla in se mora držati.

Prečkala sta cesto Pierre I. de Serbie. Za križiščem ulice Chaillot se je cesta odprla in v daljavi se je nihaje in temno prikazala pod deževnim nehom gmeta Arc de Triomphe - Slavoloka zmage.

Ravic je pokazal na ozki, razsvetljeni vhod, ki je držal v neko kletno luknjo. »Tule - tu se bo že še kaj dobilo.«

Bila je šoferska beznica. V nji je sedelo nekaj šoferjev taksijev in nekaj cip. Šoferji so kvartali. Cipe so pile absint. Z naglimi pogledi so premerile žensko. Nato so se ravnodušno obrnile stran. Starejša je glasno zazdehalala; druge so se začele leno sminkati. V ozadju je pikolo z obrazom naveličane podgane stresal žaganje po ploščah in začel pometati pod. Ravic je sedel z žensko za mizo pri vhodu. Bilo je prikladneje, tako lahko hitreje odide. Plašča ni slekel. »Kaj želite piti?« je vprašal.

»Ne vem. Karkoli.«
»Dva kalvadosa,« je rekel Ravic natakarkju, ki je imel telovnik na sebi in rokave srajce privihane. »In zavojček chesterfieldskih cigaret.«

»Nimamo,« je pojasnil natakare. »Samo francoske.«
»Prav. Potem zavojček Laurens zelenih.«

»Zelenih tudi nimamo. Samo modre.«
Ravic je motril natakarkjev podlaket, na katerem je bila vrtovirana naga ženska, ki je stopala na oblaki. Natakare je šel za njegovim pogledom, stisnil pest in dal, da so mu mišice zaigrale. Ženska se je nespodobno zvijala s trebuhom.

»Torej modre,« je rekel Ravic.
Natakare se je zarežal. »Morebiti imamo še kakšne zelene.« Oddrsel je.

Ravic je gledal za njim. »Rdeče copate,« je dejal. »In trebušna plesalka. Zdi se, da je služil pri turški mornarici.«

Ženska je položila roke na mizo. Storila je to tako, kakor da jih ne bo nikdar več dvignila. Roke so bile negovane, toda to ne pomeni nič. Tudi niso bile posebno negovane. Ravic je videl, da ima noht na desnem sredincu odlomljen in po vsem videzu odtrgan, ne pa odpiljen. Na nekaj mestih ji je odpalo loščilo.

Natakare je prinesel dva kozarca in škatlico cigaret.
»Laurens zelene. Našel sem še en zavitek.«
»Sem si mislil. Ste služili pri mornarici?«
»Ne. Čirkus.«
»Se boljše.« Ravic je ponudil ženski kozarec. »Tu, pijte to. To je najboljšo ob tem času. Ali želite kavo?«
»Ne.«
»Izpijte vse naenkrat.«
Ženska je pokimala in izpila kozarec. Ravic jo je ogledoval. Imela je ugasel obraz, blede, malone brez izraza. Usta so bila polna, a blede, obrisi videti zabrisani in samo lasje so bili zelo lepi, sijajoče, naravno plave barve. Na glavi je imela baskovsko čepico in pod dežnim plaščem moder, pri krojaču izdelan kostum.

Krojač, ki ga je izdelal, je bil dober, toda zeleni kamen na prstanu na roki je bil veliko prevelik, da ne bi bil nepristen.

»Želite še enega?« je vprašal Ravic.
Pokimala je.
Pomignil je natakarkju. »Še dva kalvadosa. A večja kozarca.«
»Večja kozarca? Tudi več notri?«
»Seveda.«
»Torej dva dvojna kalvadosa.«
»Natančno.«

Ravic je sklenil popiti svoj kozarec in se odpraviti. Dolgočasil se je in bil je silno truden. Na splošno je bil potrpečljiv z vmesnimi pripetljaji; za seboj je imel štirideset let sprememb polnega življenja. Toda situacije, kakor je tale tu, je že vse preveč poznal. Živel je že nekaj let v Parizu in je ponoči malo spal; tu spetoma marsikaj vidiš.

Natakare je prinesel kozarca. Ravic je vzel ostro in aromatsko dišečo jabolčno žganje in ga rahlo postavil pred žensko. »Popijte še tole. Veliko ne pomaga, a pogreje. In kar koli že imate, - ne jemljite si tega preveč k srcu. Malo je stvari, ki dolgo ostanejo važne.«

Ženska ga je pogledala. Ni pila.
»Je tako,« je rekel Ravic. »Zlasti ponoči. Noč pretirava.«
Ženska ga je še vedno gledala. »Ni